КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

• Мамлакатимиз коммунистлари анжуманининг очилишига 10 кун қолди • Зарбдор вахтада • Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиблари ҳузурида • «Ўроқ ва Болға» иттифоқига садоқат

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 35 (4433)
13 ФЕВРАЛЬ, 1981 й.
ЖУМА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ КОЛЛЕКТИВЛАРДА

Мукофотга амалий жавоб

Йил бошидан буён «Ташсельмаш» заводининг конвейеридан планга қўшимча равишда ўнинчи пахта териш машинаси тушди. Корхона ишчилари, инженерлари, техниклари Ватаннинг юксак мукофотига ана шундай жавоб бермоқдалар. Ўнинчи беш йиллик якунлари бўйича Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган ғалаба учун машинасозлар шу мукофотга сазовор бўлдилар.

«Ташсельмаш» заводи КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди. Корхона коллективига «Ўнинчи беш йилликда ишнинг юксак самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишони топширилади. Завод СССР Халқ Хўжалик Ютуқлари виставкасидаги Бутуниттифоқ «Ҳурмат тахтаси»га ёзиб қўйилди. Бу— завод коллективининг пахта йиғим-теримини механизациялаштириш, социалистик деҳқончиликни ривожлантириш, энг муҳим социал-иқтисодий проблемаларни ҳал қилиш ишига муносиб ҳисса қўшганлигининг эътирофидир.

Шу кунларда заводда КПСС XXVI съезди шарафига зарбдор вахта кучайиб бормоқда. Пландан ташқари 14ХВ — 2,4 маркали ўнта машина ишлаб чиқарилди. Юксак самарали терим техникасининг бу бутун бир колоннаси съезд олди мажбуриятини бажаришда ҳал қилувчи омил бўлди. Пландан ташқари эҳтиёт қисмлар ва халқ истеъмоли моллари келиб турибди. Энергия ва ёқилғини тежаш фонди ҳам ортиб бормоқда, чунки мажбуриятда ёзиб қўйилганидек, бутун завод 23 февраль куни тежалган ресурслар ҳисобига ишлайди.

КПСС XXVI съездининг делегати Юрий Иванович Степаненко бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаси мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Автоматчи токарларнинг бу коллективи 15-механика-йиғув цехида ишламоқда. Бу ерда машина иш органларининг деталлари ва узеллари— терим аппаратлари тайёрланмоқда. Ҳозир цех реконструкция қилинмоқда: деворлар кўтарилмоқда ва том ёпилмоқда, шиша «фонарлар» қўйилмоқда, иш шароитларини яхшилайдиган бошқа чоралар кўрилмоқда. Лекин зарбдор вахта бир соат ҳам тўхтатилмаяпти, чунки йиғув конвейери деталлар кутмоқда. Степаненко бошлиқ бригада съезд очиладиган кунгача биринчи квартал программасини бажариш юзасидан ўз зиммасига мажбурият олди. Корхонанинг юзлаб ишчилари илғор коллективнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, ўз ишлаб чиқариш графигини белгилаб олдилар.

(ЎзТАГ).

Коммунист Владимир Собнив «Ташсельмаш» заводининг автоматлар участкасида смена мастери бўлиб ишлайди. Уни бу ерда ишлаб чиқаришнинг моҳир ташкилотчиси, кўплаб ёшларнинг устози сифатида ҳурмат қилишади. В. Собнив бошлиқ смена ойлик топшириқларини мунтазам ортиғи билан бажаради, Корхона ўтган йилдаги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритишига муносиб ҳисса қўшди.

СУРАТДА: мастер Владимир Собнив.

М. Нуриддинов фотоси.

ҒОЛИБЛАР ҒАЙРАТИ

1980 йилдаги Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якуни бўйича 4-дон маҳсулотлари комбинатига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилганлиги ва коллектив номи СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасидаги Бутуниттифоқ «Ҳурмат тахтаси»га ёзилганлиги ҳақидаги хабар бу ердаги ишчи ва хизматчиларнинг ғайратига ғайрат қўшиб юборди. Ҳозир шоли оқловчилар бутун имкониятларни ишга солиб, иш суръатларини оширишга, КПССнинг XXVI съездини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олишга ҳаракат қилмоқда.

Коллективнинг партия съезди шарафига қабул қилган социалистик мажбуриятларида икки ойлик топшириқни съезд иш бошлаган дастлабки кунларда бажариш ва планга қўшимча 600 минг сўмлик маҳсулот етказиб бериш қайд этилган. Ҳозирги жадал меҳнат суръатлари бу мажбурият муваффақиятли адо этилишидан далолат беряпти. Жумладан, корхонада январь ойининг ўзида 5 миллион 525 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Шундан 380 минг сўмлиги планга қўшимча бўлди.

Бундан ташқари коллектив маҳсулот сифатини яхшилаш, машина ва ускуналарнинг унумли ишлашини таъминлаш, электр қувватини тежашда ҳам салмоқли ютуқларни қўлга киритаяпти.

Корхонада съезд шарафига авж олаётган мусобақада яқинда «Коммунистик меҳнат коллективи» номини олган 1-цех ишчилари барчага намуна бўлишяпти. Ишчилар ўртасидаги меҳнат беллашувида эса, шоли оқловчи Т. Бондаренко, В. Горбачев каби меҳнат илғорлари ҳамкасбларига намуна бўлишяпти.

Шу кунларда комбинатда ҳар куни савдо тармоқларига ва бўрдоқичилик базаларига 320 тонна гуруч ва 150 тонна омухта ем етказиб бериляпти.

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

САМАРАЛИ ТАДҚИҚОТЛАР БИЛАН

Пойтахтимиздаги йирик олий билим даргоҳларидан бири бўлган Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг профессор-ўқитувчилар ва студентлари коллективи партиямизнинг бўлажак XXVI съездини таълим-тарбия ва илмий-тадқиқот ишларида муносиб армуғонлар билан кутиб олмоқда. Институт ректори профессор Саъдулла Искандарович ИСКАНДАРОВ бу ҳақда қуйидагиларни маълум қилди:

— Куни кечагина бизнинг олий ўқув юртимиз бўйлаб қувончли хабар тарқалди. Коллективимиз 1980 йил социалистик мусобақаси бўйича пешқадамлик қилиб Бутуниттифоқ социалистик мусобақа ғолиби деган юксак номга сазовор бўлди. Шу муносабат билан институтда кўп минг кишилик митинг ўтказилди. Унда сўзга чиққан нотиқлар яқинлашиб келаётган партиямизнинг съездини таълим-тарбия ва тадқиқот ишларида бир қатор арзигули ютуқлар билан кутиб олишга бел боғлаганликларини изҳор қилдилар.

Институтимиз коллективи съезд арафасида студентларнинг қишки имтиҳонларини ўз вақтида муваффақиятли якунлади. Имтиҳонлар асосан «Қолоқ студентларсиз таълим олайлик» шиори остида ўтди. Бунда 7.5 минг студент қатнашди. Улар техника фанлари билан бирга ижтимоий фанлар бўйича ҳам чуқур билим эгаллаётганликларини намойиш қилдилар. Студентлар имтиҳонларда «СССРни социал-иқтисодий ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлар» лойиҳаси бўйича билимларни намойиш этдилар.

Институт коллективи партиямизнинг съездига ўзининг муносиб илмий совғаларини ҳам ҳозирламоқда. Шулардан бири ғўзанинг ўсишини тезлаштирадиган янги стимулятордир. Бу химиявий дори Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг полимерлар химияси институти ҳамда Тошкент химия-фармацевтика заводи билан илмий ҳамкорликда яратилмоқда. Ўтган йили биз бу препаратни республиканинг юз минг гектар майдонида синаганимизда у ўзининг яхши натижаларини берган эди. Ҳосилдорлик гектар бошига 10—15 процентдан ошган. Бу йил эса бу дори 300 минг гектар майдонда сепилади. Шу кунларда институт коллективи корхона билан ҳамкорликда препаратни март ойида далага сепиш учун қизғин тайёргарлик чораларини кўрмоқда.

КПСС XXVI съезди делегатлари

ТАНИШ БЕКАТЛАР

...Келгусида ким бўлмоқчисиз? Бу саволга ўнинчи синфни битираётган ёшларнинг ҳаммаси турлича жавоб қайтарди. Биров учувчи бўламан деса, бошқаси қурувчи деди. Навбат Зояга келди.

— Мен ҳали қатъий қарорга келганим йўқ. Лекин, одамларга фойдали бирор касб эгаси бўлишга, ҳалол меҳнат қилишга аҳд қилганман, — деди у иймaниб.

Кейин икки дугонасига эргашиб кулинария билим юртига ўқишга кирди. Ҳар куни ўқишга кетар экан, Сибирнинг энг катта шаҳри, аҳолиси бир миллиондан ортиқ Новосибирск кўчаларида ишга шошилаётган одамларни кўрарди. У одамлар оқими орасида борар экан, яна ўша саволни эсларди: «Келгусида ким бўлмоқчисиз?...» Зоя ҳамон бу саволга аниқ жавоб беролмай қийналар, кулинария билим юртига шунчаки дугоналарига эргашиб кирганлигини ҳис этарди. Хижолат чекарди.

Кунлардан бир куни у трамвайда ўқишдан қайтаётиб, ўрта ёшлардаги ҳайдовчи аёлга эътибор берди. Микрофон ишламасди шекилли, ҳар бекатда аёл кабина эшигидан табассум билан боқиб, бекат номини эълон қилар, кейин яна машинасини илдам ҳайдаб кетарди. Зоя ҳайдовчи аёлнинг чеҳрасидаги ҳорғинликни, чарчаганини сезди. Шунга қарамай, мулойим табассум билан йўловчиларга хушмуомалалик қилаётганига қойил қолди. Аксарият ҳайдовчилар эса смена охирида асаблари таранг тортилган бўларди.

Зоя мулойим чеҳрали трамвайчи аёл билан яқиндан танишгиси келди. Танишди. Кейин унга шогирд тушди.

— Менга касб ўргатган, меҳнатга муҳаббат туйғусини сингдирган биринчи мураббийим, коммунист Галина Васильевна Плутахинадан ҳамиша миннатдорман. Чин инсон, ҳақиқий коммунист қандай бўлиши керак деб сўрашса, ҳеч иккиланмай, менинг устозим каби камтарин, одамлар учун фойдали киши бўлиши керак деган бўлардим, — дейди КПСС XXVI съезди делегати Зоя Ивановна Мильдубаева.

Турмуш тақозоси билан 1969 йил Тошкентга кўчиб келган З. Мильдубаева ўзи меҳр қўйган касбида ишлашга қарор қилди. 1-трамвай паркига ишга кирди. А. Мироненко, В. Аверина каби ҳайдовчилар билан дўстлашди. Аввал 2-маршрутда ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсатди. Мана, тўрт йилдирки, Қорақамиш массиви билан ТошМИ оралиғидаги ўнлаб бекатлар Зоя Ивановнага яхши таниш. Маршрутга бир марта бориб келиш 54 километр. У бу масофага ҳар куни беш марта бориб келади. Минглаб пассажирларни манзилга элтиб қўяди. Йўловчилар эса турли касб эгалари. Бири бинокор, иккинчиси токарь, учинчиси забардаст олим. Эрталаб улар иш жойларига шошилишади. Улардан бироз кейин трамвайга кўпроқ кексалар ва ёш болали аёллар чиқишади. Булар бозор-ўчарга кетаётган кишилар. Ҳамманинг мақсади битта. У ҳам бўлса оила учун, жамият учун фойдали иш қилиш. Зоя Ивановна шуларни кўнглидан ўтказганида, ўзи ҳам одамларнинг ҳожатини чиқараётганидан, жамиятга фойда келтираётганидан қувонади. У 1972 йили партия сафига қабул қилинаётганида ҳам шуларни ўйлаган.

Эндиликда З. И. Мильдубаева икки марта Тошкент шаҳар Советига депутат қилиб сайланди. Ҳозир Ленин район партия комитетининг аъзоси. «Ҳурмат белгиси» ордени кавалери. Тошкентлик трамвай ҳайдовчилар ўртасидаги мусобақада мунтазам пешқадамлар сафида боряпти. Ўнинчи беш йиллик планини уч йилу уч ойда бажарди. Бир миллиондан ортиқ пассажирга хизмат кўрсатди.

1 классли ҳайдовчи маршрут бригадири сифатида ҳам фаолият юритяпти. Ўттиз кишилик коллектив ўз бригадирлари партия анжуманига делегат қилиб сайланганидан руҳланиб, съездга муносиб туҳфа тайёрлашмоқчи. Улар шу йилнинг икки ойи планини 23 февралгача бажариш, трамвайлар ҳаракати мунтазамлигини 90 процентга етказиш, электр энергиясини тежаш, авариясиз юришга аҳд қилишган.

— Энг муҳими ҳамшаҳарларимизда хизмат кўрсатиш маданиятини оширишга алоҳида эътибор беряпмиз, —дейди З. И. Мильдубаева. — Чунки ишга ёки ўқишга кетаётган кишиларнинг кайфияти қандай бўлиши кўпгина пассажир транспорти ходимларининг ишига, муомаласига боғлиқ бўлади.

Бундан ўн саккиз йил илгари «ким бўлмоқчисиз» деб савол беришганда фойдали касб эгаси бўлишга, ҳалол меҳнат қилишга аҳд қилганман» деб жавоб қилган қизча ниятига эришди. У элга хизмат қиляпти. Мана бугун айни пайтда ҳам Зоя Ивановна бошқараётган «1188» номерли трамвай олға интилиб боряпти. Уни одамлар кутишяпти. Олдинда таниш бекатлар...

М. МУРОДОВ.

Вақтдан оқилона фойдаланиб

КПСС XXVI съезди очилишига 10 кун қолди. Буни яхши ҳис этган Тошкент трактор заводининг 3-пресслаш ва пайвандлаш цехи ишчи ва хизматчилари улуғ айёмга меҳнатда муносиб тўёна билан келиш иштиёқида тер тўкишмоқда. Шу кунларда бу коллектив завод миқёсида кенг қулоч ёйган «КПСС XXVI съездига—26 зарбдор ҳафта» ҳаракатига қўшилиб, қувончли натижаларга эришяпти. Зарбдор ҳафта якунларига кўра бу коллектив бир неча маротаба совринли ўринларни эгаллади.

— Бунинг асосий боиси, — дейди цех бошланғич партия ташкилоти секретари А. Андрюшин,—социалистик мусобақага эътиборни кучайтириб, бригада пудрати системасида иш олиб бораётганимизда.

Айниқса, цехнинг планлаштириш диспетчерлик бюроси ишчи ва хизматчилари меҳнатини алоҳида таъкидлаш лозим. Чунки, улар участкаларга керакли металларни келтириш, тайёр трактор ва прицеп деталларини бошқа цехларга белгиланган вақтда элтиб беришлари билан ўз цехларининггина эмас, балки бошқа цехларнинг ҳам бир маромда, тўхтовсиз ишлашини таъминлашга ёрдам беряптилар.

Бу борада юкчилардан Габбас Мусин ва Бахтиёр Хожаметовнинг меҳнатлари беқиёс бўлаётир. Улар меҳнат унумдорлиги ва сифатини кун сайин оширишга интиляптилар. Бири цех эҳтиёжи учун металл ва материалларни ўз вақтида келтиришга интилса, иккинчиси шундай жадал суръатда қўшни коллективларга цех ишлаб чиқарган тайёр қисмларни етказиб беряпти.

— Цех участкаларининг бир маромда ишлаши юкчилар меҳнатига бевосита боғлиқ, —дейди Габбас Мусин. —Чунки керакли металл ўз вақтида келтирилмаса, дастгоҳлар туриб қолади, бу эса планнинг бажарилишига салбий таъсир кўрсатади. Шуни тушунган ҳолда, иш соатидан оқилона фойдаланиб, зиммамиздаги топшириқни тез ва соз бажаришга ҳаракат қиляпмиз.

Ғ. РАЗЗОҚОВ.

Ташаббусга қўшилиб

Пойтахтдаги илғор саноат корхоналари коллективларининг КПСС XXVI съезди шарафига беш йилликнинг биринчи йили биринчи квартал топшириғини бажариш ташаббуси бир зумда оммалашиб кетди. Марказлашган усулда юк ташиш трестига қарашли 39-автобазанинг А. Болохов бошлиқ бригада коллективи бу ташаббусга қўшилиб, ўз зиммасига оширилган социалистик мажбурият олиб, коммунистларнинг олий анжумани очиладиган кунгача биринчи квартал планини бажаришга бел боғлади. Бригаданинг бу ташаббусини автобазада кўплаб шофёрлар қўллаб-қувватладилар.

— Бундай ютуқларга, — дейди бригадир А. Болохов, — икки сменада ишни ташкил этиш, автомобиллар иш режимини ошириш, тежамкорликни кучайтириш, машинадан ва эҳтиёт қисмлардан омилкорлик билан фойдаланиш туфайли эришамиз.

Ҳа, чиндан ҳам автобазада бундай илғор бригадалар талайгина.

ИЖОДИЙ УЧРАШУВ

Ўзбекистон ёзувчилар союзининг Ҳамид Олимжон номли адабиётчилар уйида «Болалар адабиёти—1980 йилда мавзуида ижодий йиғилиш бўлиб ўтди.

Йиғилишни Ўзбекистон ССР Ёзувчилар Союзи правлениесининг секретари Нормўрод Нарзуллаев олиб борди ва ўзбек болалар адабиётига оид муҳим масалалар ҳақида гапирди.

Болалар адабиётининг 1980 йилги равнақи ҳақида шоир Пўлат Мўмин доклад қилди. Музокарада сўзга чиққан Худойберди Тўхтабоев, Пирмат Шермуҳаммедов, Латиф Маҳмудов, Фарҳод Мусажонов, Соҳиба Ирисхўжаева, Қуддус Муҳаммадий, Сафар Барноев, Асқар Қосимов каби ёзувчи ва шоирлар болалар адабиётининг ҳозирги аҳволи ҳақида қизғин баҳс юритдилар. Жумладан, кейинги йиллар мобайнида ўзбек совет болалар ёзувчилари томонидан яратилган қатор асарлар қардош республикалар ҳамда чет эл тилларига таржима қилинаётгани таъкидланди.

Йиғилиш охирида сўзга чиққан нотиқлар Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XX съезди белгилаб берган ва болалар адабиёти равнақига тегишли бўлган тадбирлар ҳақида гапирдилар.

тонгги газеталарда

⊙ 12 февраль куни Тошкентда Ғафур Ғулом туғилган куннинг 80 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилот комитетининг мажлиси бўлди. Унда юбилей тадбирлари плани кўриб чиқилди.

⊙ Й. Охунбобоев номли республика ўзбек ёш томошабинлар театрининг коллективи ёш авлодни ватанпарварлик, Ленин васиятларига садоқат руҳида тарбиялаш, ҳаётда тўғри йўлни танлашда ёшларга кўмаклашиш вазифаларини ярим асрдан буён муваффақиятли ҳал этиб келмоқда. 12 февраль куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали кеча театр юбилейига бағишланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов тантанали вазиятда театр коллективига «Ҳурмат Белгиси» орденини топширди.

НАШРИЁТ ТУҲФАСИ

ХАЛҚ ТАРИХИ СОЛНОМАСИ

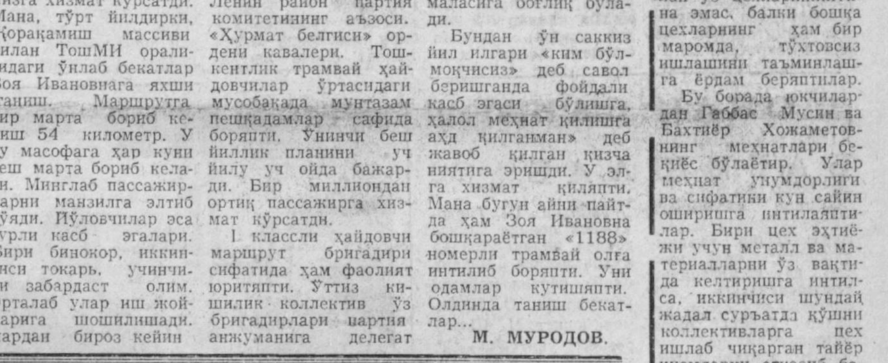

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш» ва «Қўриқ» асарлари миллионлаб китобхонлар қалбидан жой олди. Бу асарларда халқимиз тарихининг муҳим босқичлари —Улуғ Ватан уруши йилларидаги жасорат, вайрон бўлган халқ хўжалигини тиклаш ҳамда 50-йиллардан бошлаб кенг тус олган қўриқ ерларни ўзлаштириш ёрқин акс эттирилган. Шунинг учун ҳам бу китоблар Ленин мукофотига сазовор бўлди. Кўпгина чет мамлакатларда, Ватанимиз халқларининг ўнлаб тилларида чоп этилди.

Яқиндагина Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Ёш гвардия» нашриёти «Кичик ер» асарини жажжи шаклда чоп этган эди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти ҳам китобхонларга ажойиб туҳфа ҳозирлади. Ўрток Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», ва «Қўриқ» асарлари яхлит китоб ҳолида, ўзбек ва рус тилларида оммавий тиражда нашр этилди. КПССнинг XXVI ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездларига бағишланган бу асарлар мазмунига мос иллюстрациялар билан безатилган. Китоб безакларини рассом С. Субхонов ишлади.

* * *

СУРАТДА: Ўрток Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш» ва «Қўриқ» асарларига ишланган иллюстрациялардан намуналар.

Ёш архитекторлар асарлари виставкаси

Тошкентда КПСС XXVI съездига бағишланиб очилган виставкада ёш архитекторларнинг 600 га яқин асари қўйилган. Виставка экспонатлари шаклан ва мазмунан қизиқарли лойиҳалар яратишда республиканинг ёш меъморлари актив иштирок этаётганлиги тўғрисида ҳикоя қилади.

Икки минг аҳолига мўлжалланган «Бўстон» посёлкасининг экспериментал-намунавий лойиҳаси эътиборни ўзига жалб этади. Бу лойиҳада маъмурий объектлар, маданий-маиший муассасалар, қулай уй-жойлар, спорт иншоотлари комплексини барпо этиш кўзда тутилган. Лойиҳа автори—«Узгипросельстрой» институтининг ходими В. Шаркодир. Андижон областининг «Маданият» совхозида худди шундай посёлка қурила бошланди.

Республика Госстройи шаҳарсозлик лойиҳалаш илмий-тадқиқот институтининг архитекторлари А. Погожев, Н. Аблаева виставкага қизиқарли асар тақдим этдилар. Улар Тошкент политехника институтининг Жиззахдаги филиали комплекси лойиҳасини ишлаб чиқдилар. Комплексда ўқув, лаборатория корпуси, ётоқхона, маиший корхоналар, умумий овқатланиш корхоналари бор.

Навқирон Маржонбулоқ шаҳрининг аҳолиси архитекторлар яратган лойиҳага юксак баҳо берди. Виставка томошабинлари бунга ишонч ҳосил қилишлари мумкин. Шаҳарда уйлар шундай жойлаштирилганки, уларнинг орасида болалар ўйнайдиган майдончалар ва спорт майдончалари ҳам бор. Кичик дарё соҳилида қулай иқлимни вужудга келтирувчи катта истироҳат боғи барпо этилган.

Ёш архитекторлар тарихий ёдгорликларни таъмирлашда ҳам иштирок этмоқдалар. Виставканинг махсус бўлими ана шу ҳақда ҳикоя қилади.

Ўзбекистон ёш архитекторларининг энг яхши лойиҳалари Бутуниттифоқ ижодкор ёшлар кўригига юбориш учун танлаб олинади.

(ЎзТАГ).

БОШ МУХБИРИМИЗДАН

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ ХАТЛАР

XXVI

Партия режалари — халқ режалари

АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАР ЛОЙИҲАСИ — УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

Пенсионерларга ғамхўрлик

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасининг социал ривожланиш ва халқ фаровонлигини ошириш бўлимида: **«Пенсионерларнинг ижтимоий меҳнатда иштирок этиш имкониятлари кенгайтирилсин. Меҳнатга қобилиятли пенсионерлар ишини моддий рағбатлантириш формалари такомиллаштирилсин»**, дейилган.

Бу партия ва ҳукуматимиз томонидан пенсионерларни уларнинг эҳтиёжи, касби ва бошқа талабларига мувофиқ равишда иш билан таъминлаш тўғрисида кўрсатаётган ғамхўрлигининг яна бир ёрқин намунасидир.

Статистик маълумотлар шуни кўрсатадики, аҳолининг табиий ўсиши Ўрта Осиё республикаларида, шу жумладан Ўзбекистонда Иттифоқимиз бўйича ўртача кўрсаткичидан деярли уч баравар кўпдир. Олимларимизнинг ҳисоблашича, Ўзбекистон меҳнат ресурсларига бой республикадир. Айни пайтда Россиянинг Ноқоратупроқ районларида, Узоқ Шарқ, Ғарбий ва Шарқий Сибирь иқтисодий районларида меҳнат ресурсларининг етишмовчилиги сезилмоқда.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов республика партия ташкилоти активининг 1980 йил 23 майида бўлиб ўтган йиғилишида қилган докладида қуйидагиларни айтди: **«Кейинги пайтда меҳнат ресурсларидан рационал фойдаланиш, ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш, шу жумладан кичик шаҳарлар ва қишлоқ посёлкаларида жойлаштириш борасида асосланган таклифларни ишлаб чиқиш сезиларли даражада актуаллашмоқда»**.

Ҳозирда республикамизнинг кўпгина саноат корхоналарида, ташкилот ва муассасаларида пенсияга чиқиб, лекин ўз иш жойларида қолиб ёшлар билан бирга меҳнат қилаётган пенсионерларни учратамиз. Улар ўз ишларининг усталари ва ёшларнинг мураббийларидир.

1979 йилги Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатидан шу нарса маълум бўлдики, республикамиз аҳолисининг 8,5 проценти пенсия ёшида (эркаклар 59 ёшдан, аёллар 54 ёшдан юқори). Пенсия ёшидаги аёллар миқдори эркаклардан икки баравар кўпдир. Бундай тафовут аёлларнинг пенсия ёшига эркаклардан 5 йил аввал кириши ва Улуғ Ватан урушида эркакларнинг ҳалок бўлганлигидан келиб чиққан. Ижтимоий ишлаб чиқаришда пенсия ёшидаги эркакларнинг 12,2 проценти, аёлларнинг эса 8,8 проценти иштирок этмоқда. Бундай фарқ пенсия ёшидаги аёллар учун меҳнат қилиш муассасалари, айниқса қишлоқ жойларига нисбатан камлиги билан характерланади.

Пенсионерларнинг меҳнат активлиги шаҳарларда қишлоқдагига қараганда анча юқоридир. Шаҳарда пенсия ёшидаги ҳар минг кишидан 31 нафари, қишлоқда эса ҳар минг кишидан 13 нафари ижтимоий ишлаб чиқаришда бандлир. Бу рақамлар қишлоқ жойлардаги пенсионерларнинг ижтимоий ишлаб чиқаришда кам иштирок этаётганликларини кўрсатади. Бунинг асосий сабабларидан бири, қишлоқда ақлий меҳнат билан шуғулланувчи ва аҳолига маиший хизмат кўрсатувчи муассасаларнинг камлигидир.

Халқ хўжалигининг моддий неъмат ишлаб чиқармайдиган тармоқларида пенсионерларнинг иштироки кўп. Бундай тармоқларда машғул бўлган ҳар минг кишидан 49 нафари пенсия ёшида. Пенсия ёшидагилар кўпинча санъатда, илмий, маданий-оқартув, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш муассасаларида ишламоқдалар.

Афсуски, ҳозирда пенсионерлар меҳнат қилиши мумкин бўлган кўпгина (қоровуллик, киоскачи, гардеробчи, кассир, диспетчерлик ва бошқалар) касбларда ёшларни учратиш мумкин. Айнан шу касбларга пенсионерларни қабул қилиш ёшларнинг бошқа ишларда ишлашларига имкон беради.

Пенсионерларни ишга қабул қилишда уларнинг касбига, малакасига, соғлиғига ва бошқа кўпгина томонларига эътибор бериш керак. Шуни ҳам эсдан чиқармаслик керакки, пенсионерларнинг ҳаммаси ҳам моддий шароит туфайли ишлашмайди, балки ўз касбларига, коллективига меҳр қўйганликлари туфайли уни ташлаб кетгилари келмайди ва ўз иш жойларида қоладилар. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «Халқ хўжалигида пенсионерлар ишини моддий рағбатлантириш тадбирлари тўғрисида»ги Қарорида пенсионерларга қўшимча катта имтиёзлар берилган.

Ишлаётган пенсионерларнинг дам олишлари учун кўпроқ дам олиш уйларига, санаторийларга йўлланмалар берилиши, қишлоқ жойларида уй-жойларини ремонт қилишда ёрдам кўрсатилиши, иш жойларида максимал қулайликлар яратилиши лозим.

Пенсионерларнинг ижтимоий ишлаб чиқаришда иштирок этишларини активлаштириш меҳнатга қобилиятли ёш меҳнат ресурсларидан халқ хўжалигининг бир мунча муҳим ва нисбатан қийин участкаларида фойдаланиш учун шароит туғдиради. Натижада, меҳнат ресурсларини соҳа ва тармоқлар бўйича рационал тақсимлаш ва меҳнатда бандлик кўрсаткичини ошириш имкони яратилади.

Ҳ. МАҚСУДОВ,
Меҳнат илмий-тадқиқот институти Ўзбекистон филиалининг илмий ходими.

Беш йиллик вахтасида

ЧЕВАРЛАР АҲДИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида 6-ишлаб чиқариш цехи энг илғор цехлардан саналади. Цех коллективи ўнинчи беш йилликни муваффақиятли якунлади. Цех коллективи пландан ташқари бирнеча ўн минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Социалистик мусобақада 180 тикувчи қатнашмоқда. Улардан 30 нафари коммунистик меҳнат зарбдорларидир. 4 бригаданинг иккитаси «Коммунистик меҳнат бригадаси» бўлиб, М. Сабирзянова, М. Маҳмудова бошлиқ бригадалар шу юксак номга яраша меҳнат қилмоқдалар. В. Ганяева, А. Носирова бошлиқ бригадалар шу юксак номни олиш учун тинмай меҳнат қилмоқдалар.

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасидан руҳланган цех чеварлари улкан меҳнат зафарлари сари интилмоқдалар. КПСС XXVI съезди шарафига социалистик мусобақани қизитиб юборган чеварлардан КПСС аъзолари Сония Зиганшина, Муҳайё Хидирова, М. Маликова, Қ. Юсупова, Ш. Эргашевалар вақтдан ўзиб ишламоқдалар ва маҳсулот сифатига ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар. Цех коллективи партиянинг олий анжумани шарафига 8 минг 930 дона ўрта ва махсус билим юртлари учун 16 минг 500 дона эркаклар пиджагини пландан ташқари ишлаб чиқарадилар.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

Тошкентдаги тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи КПССнинг бўлажак XXVI съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдириб меҳнат қилмоқда. Сиз суратда шу бирлашманинг 3-цех тикувчиси Людмила Миловановани кўриб турибсиз. Коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номга эга бўлган бу илғор ишчи кунлик нормасини мунтазам равишда ортиғи билан адо этиб, ўз дугоналарига ўрнак бўлмоқда.

И. Шоиноғомов фотоси.

Зафарларимиз — КПСС XXVI съездига

Транспортчилар ғайрати

Марказлашган усулда юк ташиш трестининг Қўйлиқдаги 39-автомобиль корхонаси коллективи КПСС XXVI съездини ёруғ юз билан кутиб олиш учун интилмоқда. Автобаза меҳнатчилари ўнинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаб, навбатдаги беш йилликнинг аниқ режаларини белгилаб олдилар. Автотранспортчилар ўтган йилнинг биринчи октябридаёқ юк ташиш бўйича, декабрь ойи бошида эса юк обороти бўйича беш йиллик планларни муваффақиятли адо этдилар. Натижада 3 миллион 870 минг ўрнига 3 миллион 950 минг тонна турли халқ хўжалик юклари ташилди. Бу ютуқларга аввало, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлиги остида социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш туфайли эришилди.

Мусобақа ташкилотчилари бўлиб, ҳар қачонгидек коммунистлар майдонга чиқдилар. Уларнинг айримлари бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш ташаббускорлари бўлишди. П. Микитасов, М. Каумтовлар ана шундай ташаббус бошловчилардир. Уларнинг ҳар бири қарийб 600 минг тоннадан халқ хўжалик юкларини манзилга элтиб бериб, ўз сўзларининг устидан чиқдилар. Ташаббускор коммунистлар сафида А. Болохов, Ф. Морозов сингари илғор транспортчилар ҳам бор.

Алексей Тимофеевич Болохов ўзининг «МАЗ-503» маркали машинасида ишлаб, икки беш йиллик планини муддатидан анча барвақт адо этди. Ана шунинг учун ҳам у яқинда Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкасининг бронза медали, «Ўнинчи беш йиллик зарбдори» нишони билан тақдирланди. А. Болохов II даражали «Меҳнат Шуҳрати» ордени кавалеридир.

Пешқадам шофёр бошлиқ бригада транспортчилари яқинда ўз зиммаларига янги, масъулиятли вазифани олишди. Улар 1981 йилнинг биринчи квартали планини КПСС XXVI съезди очиладиган кунга қадар бажаришга қарор қилдилар. Бунга транспортчилар автомашиналарда ишлашни икки сменада ташкил этиш, автомобиллар иш режимини 9,4 соатга етказиш туфайли эришадилар. А. Болоховнинг ўзи шу кунларда 1986 йил ҳисобига меҳнат қилаётир.

Шуни ҳам таъкидлаш кераки, тежамкорлик, машина эҳтиёт қисмларидан яхши фойдаланиш мусобақанинг асосий шартларидан бири этиб белгиланган. Ана шунинг учун ҳам корхона биргина 1980 йил давомида 150 минг литрга яқин ёнилғи, кўплаб эҳтиёт қисмлар тежаб қолди.

Ҳозир автокорхонадаги 15 бригада «Сафимизда қолоқлар бўлмасин!» шиори остида «Йилнинг энг яхши бригадаси» номини олиш учун курашмоқда.

Ўн биринчи беш йилликда мамлакат транспортчилари каби автобаза коллективи олдида ҳам катта, масъулиятли вазифалар турибди. Бу, КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасидаги **«Халқ хўжалиги ва аҳолининг юк ташиши эҳтиёжини тўлиқ ва ўз вақтида қондириш, транспорт системаси иши самарадорлиги ва сифатини ошириш транспортнинг асосий вазифасидир»** дейилган жумлалардан ҳам аниқ кўриниб турибди. Автобаза коллективи лойиҳанинг ҳар бир боби ва сатрини пухта ўрганиб чиқмоқда, ўзининг таклифларини киритмоқда. Коллектив шу кунларда 1981 йил марраларини муваффақиятли эгаллаш учун барча резерв ва имкониятларни ишга солмоқда.

А. ХАТАМОВ.

ШОНЛИ САНАГА БАҒИШЛАБ

Киров районидаги Тельман номли маҳаллада ёшлар таълим-тарбияси, оила, мактаб ва жамоатчилик ҳамжиҳатлигига оид фойдали суҳбатлар ўтказиб туриш яхши анъанага айланиб бораяпти. Яқинда КПСС Марказий Комитетининг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳаси тўғрисида партия XXVI съездига лойиҳаси маҳалла аҳолиси ўртасида муҳокама қилинди.

Тарихчи Ш. Турдихўжаев лойиҳа ҳақида доклад қилди. Доклад муҳокамасида Тошкент олий партия мактаби ўқитувчиси О. Нажимов, юрист М. Шомуродов, ўқитувчи Т. Усмонов, врач И. Фозиловлар қатнашиб, ўз фикр ва мулоҳазаларини сўзлаб бердилар.

С. ИБРОҲИМОВ,
Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани.

М. ХОЛИҚОВ,
пенсионер.

Тошкент трактор заводи коллективи ҳам барча қатори КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасини қизғин муҳокама қилмоқда. Корхонанинг ишчи ва хизматчилари бу муҳим ҳужжат юзасидан ўзларининг таклиф ва истакларини баён этишмоқда.
СУРАТДА: лойиҳа муҳокамасида актив қатнашаётган илғор ишчи Фарид Юнусовни иш устида кўриб турибсиз.

Қ. Исоқов фотоси.

«Съезддан — съездгача» лекторийси

Киров райони Марказий кутубхонасининг Н. К. Крупская номидаги филиалида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бир қатор хайрли тадбирлар амалга оширилмоқда. Яқинда бу ерда «Съезддан—съездгача» лекторийси очилди. Ана шу лекторий программасида 10 га яқин лекциялар, учрашув ва кечалар бўлиб, уларда меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари ҳамда ёзувчилар иштирок этадилар.

БУГУН

лекторий программаси бўйича навбатдаги учрашув бўлиб ўтди. Партия ветеранлари билан бўлган ушбу учрашув «Халқ ва партия бирлигидан мустаҳкам қудрат йўқ» ҳамда «Бош қаҳрамон — меҳнат кишиси» мавзуларида ўтказилди.

С. САИДОВ.

ГАЗЕТХОН ХАБАР БЕРАДИ...

Кўчалар чирой очди

Шу кунларда Фурқат кўчаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Илгари транспорт қатнови учун тор бўлган бу кўча ҳозир кенглиги 118 метрдан зиёд проспектга айланди. Эндиликда ана шу проспектнинг ўртасига ва икки четига турли навли дарахтлар ўтқазилди. Ён томонларига эса чим етқизилди.

Янгидан чирой очган проспектни тартибга келтириш ва кўкаламзорлаштиришда ободонлаштирувчиларга олий ўқув юртларининг студентлари, мактабларнинг ўқувчилари катта ёрдам кўрсатишди. Октябрь районидаги 59, 115-мактабларнинг юқори синф ўқувчилари, политехника институти студентлари, айниқса, ғайрат кўрсатишди.

Проспектга асфальт ётқизиш ишларини «Гордорстройремонт»га қарашли ремонт-қурилиш бошқармаларининг коллективлари сифатли қилиб бажаришди. Ишчилардан М. Низомова, грейдерчи Р. Иванов, асфальт ётқизувчи М. Дроновлар унумли меҳнат қилиб, ҳамкасбларига ўрнак кўрсатишди.

Ҳ. МИРЗАКАРИМОВ.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

Ҳамиша файзли бўлсин

Инсон табиатан гўзалликка интилади. Кишилар ўзлари яшаётган маҳалла, кўчанинг файзи-тароватини сақлашга, мусаффо ҳавосига зарар етказмасликка интиладилар. Аҳолининг кўпчилиги ўз маҳалласининг кундалик ҳаёти билан ҳамнафас эканликлари яна ҳам қувончли.

Бизнинг Сергели районидаги «Маданият» маҳалламиз аҳли ҳам кўчаларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш, маданий-маиший тадбирлар ўтказиш каби жамоат ишларида фаол иштирок этишяпти. Жумладан, ҳашар йўли билан қурилган кутубхона ва чойхона бинолари бунга мисол бўла олади. Ҳозир кутубхонада 4 мингдан ортиқ китоб бор. Газета ва журналларнинг янги сонлари мунтазам келтириб турилади.

Маҳалла аҳолиси ва шу атрофдаги корхона ҳамда ташкилотларнинг ишчиларига хизмат кўрсатувчи турли муассасалар кўпайиб бораётганлиги ҳам кишини қувонтиради. Қатор озиқ-овқат, сабзавот дўконлари, олти ошхона, иккита газета ва журналлар киоскаси ишлаяпти. Бир нечта маиший хизмат устахонаси аҳолининг турли юмушларини бажариб беряпти. Мактаб, иккита болалар боғчаси, поликлиника коллективларининг фаолияти тўғрисида ҳам яхши сўзларни айтиш мумкин. Маҳалламизда аҳоли учун яратилаётган барча қулайликлар партиямизнинг совет халқига кўрсатаётган ғамхўрлигидан бир нишонадир. Шунинг учун ҳам бутун аҳоли Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш ишига муносиб ҳисса қўшишга интиляпти.

Шу кунларда баҳорги кўкаламзорлаштириш ойлигида бажариладиган ишлар белгилаб олиняпти. Жумладан, бизнинг маҳаллада 10 минг тупдан ортиқ манзарали ва мевали дарахт кўчатлари ўтқазиш ҳисобга олинди. Деворларни оқлаш, дарахтларга шакл бериш, ирригация шахобчаларини тозалаш мақсадида шанба ва якшанба кунлари ҳашарлар уюштирилади.

Гуруч курмаксиз бўлмаганидек аҳоли ўртасида рўзғор чиқиндиларини дуч келган жойга ташлайдиган, маиший чиқиндилар тўпланадиган жойга қурилиш чиқиндиларини тўкадиган кишилар бор. Улар «Автодормех база» ёмон ишлаяпти деб шикоят қилишади. Уларга нисбатан ҳаммамиз кураш олиб боришимиз керак. Бундай кишилар бошқа маҳаллаларда ҳам топилади. Улар озодалик бўйича уюштирилган ҳашарларга ҳам боришдан бош тортишади.

Шаҳримиз кун сайин чирой очиб, гуллаб-яшнаяпти. Унинг истиқболи ўзимизга боғлиқ. Келинг, маҳаллаларимизни янада обод, серфайз ва тароватли қилишга ҳаммамиз ҳисса қўшайлик!

Б. ОРИФХЎЖАЕВ,

...МАҚТАЙДИ...

Мусобақа илғори

Назира Абдураҳмонова салкам 20 йилдан буён Киров районидаги «Союзпечать» киоскаларида, сўнгги 14 йилдан буён Семашко номли курортология ва физиотерапия институти қошидаги киоскада ишлаб келяпти. У институт ходимлари ва бу ердаги шифохонада даволанаётган беморлар талабини ўрганиб, қандай газета ва журналлар кўпроқ кераклигини билиб олади. Шу асосда кундалик нашрлар учун буюртма беради. Шунинг учун ҳам бу киоскага келтирилган газета-журналлар қолиб кетмайди.

Назира харидорлар билан доим ширин муомалада бўлади. План ва топшириқларини ошириб бажаради. Жумладан, 1980 йилги савдо планини 105 процентга етказиб адо этди. Шу йилнинг январь ойида эса 1900 сўм ўрнига 2000 сўм топширди ва Киров район «Союзпечать» идораси киоскачилари ўртасидаги социалистик мусобақа ғолиби бўлди.

Илғор киоскачи Назира Абдураҳмонова «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медали, қатор фахрий ёрлиқлар билан мукофотланган.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

...ТАНҚИД ҚИЛАДИ

Чала қолган иш

Бешқайрағоч массивида янги 17-маршрутдаги трамвай хизмати йўлга қўйилганда аҳоли беҳад хурсанд бўлди. Ана шунда Тўқимачи кўчаси икки четининг 400 метрдан зиёд ерига бетон ариқлар ётқизилди. Лекин ана шу ариқларни ётқизиш ишлари охиригача олиб борилмади. 19,60,62-уйларда яшовчи хонадонлар бетон ариқлар ётқизаётган бригадага нега бундай қиляпсизлар дейишганда, ҳозир бажарамиз, деб қўя қолишди. Лекин Тўқимачи кўчасидаги арзимаган жойга ҳалигача бетон ариқлар ётқизилмади. Чала қолган иш қачон ниҳоясига етказилади?

Л. ҲАМИДОВ,
пенсионер.

Хатларингизни шарҳлаймиз

АФҒОН РУБОБИ ИЗЛАБ

«Ҳурматли редакция! Менинг ўғлим музика мактабида афғон рубоби бўйича таълим оляпти. Шу боисдан фарзандимизга афғон рубоби харид қилиш мақсадида Тошкентдаги барча магазинларни айланиб чиқдим. Бироқ, ҳеч қайси магазиндан топа олмадим. Музика асбоблари фабрикасига борган эдим, «Бизнинг маҳсулотимиз савдо ташкилотларига юборилади» деб жавоб қилишди. Маълум бўлишича, ана шу фабрикада бир ойда бор-йўғи 10 тага яқин афғон рубоби тайёрланар экан. Наҳотки уни кўпайтиришнинг иложи бўлмаса?

А. ИНОЯТОВА».

Ушбу хат авторининг саволига Тошкентдаги миллий чолғу асбоблари экспериментал фабрикаси бош инженери Давид Моисеевич НЕК шундай жавоб қилди:

— Бугунги кунда фабрикамизда ишлаб чиқарилаётган миллий чолғу асбобларига бўлган талаб ошиб боряпти. Буни ҳозирги пайтда савдо ташкилотларига 32 хил буюм етказиб бераётганимиздан ҳам билиш мумкин.

Айни пайтда фабрикамиз миллий чолғу асбоблари ишлаб чиқарувчи Ўрта Осиёдаги ягона корхона бўлиб, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон республикаларининг ҳам буюртмаларини бажариб беряпти. Шу боисдан биз айрим музика асбобларига бўлган талабни ҳозирча тўла қондира олаётганимиз йўқ. Бунинг яна бир сабаби маҳоратли усталарнинг етишмаётганлигидадир. Чунки ҳар қандай торли асбоб устадан юксак маҳорат ва нозик дид талаб қилади. Биз фабрикага халқ усталарини жалб этишга катта эътибор беряпмиз. Шунингдек, кейинги йилларда бир қанча қобилиятли ёшлар миллий чолғу асбоблари ясаш сирларини ўрганиб олишди.

Хат автори ёзганидек, фабрикада ўтган йили атиги 98 та афғон рубоби тайёрланди. Биз ана шу музика асбобига бўлган қизиқиш ортиб бораётганлигини ҳисобга олиб, бу йил камида 150 та афғон рубоби ишлаб чиқариш ниятидамиз.

Фурсатдан фойдаланиб ҳамшаҳарларимизнинг кўпчилигини қизиқтирувчи «фабрикада якка буюртма асосида музика асбоби тайёрланадими?» деган саволга жавоб бермоқчиман. Корхонамизда тайёрланган барча маҳсулот савдо ташкилотлари орқалигина реализация қилинади. Жумладан, чолғу асбобларининг асосий қисми «Ўзкультторг» республика базаси орқали магазинларга тарқатилади.

Чинни заводи маҳсулотига бўлган талаб тобора ортиб бормоқда. Корхона маҳсулотининг харидоргирлигида бу ерда меҳнат қилаётган рассомларнинг ҳам муносиб улуши бор.
СУРАТДА: корхонанинг моҳир рассомлари, Коммунистик меҳнат зарбдорлари (чапда) Мадина Аҳмаджонова ва Насиба Саҳобовалар косаларга жило беришмоқда.

Х. Шодиев фотоси.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Т. МАЪМУРОВ, Ў. ЯРАШЕВ: Бизда «Электроника — 302» ва «ВЕГА — 320» магнитофонлари бор. Магнитофонимизнинг корпуси ва батарея қўядиган қопқоғи синиб қолди. Шуни қаерда янгиласа бўлади?

Жавоб: Чилонзор массивидаги Пионер кўчаси, 27-уйда шаҳар «Зангори экран» ательеси жойлашган. Сиз ана шу ательега мурожаат қилиб, магнитофонингизга янги қопқоқ ўрнатишингиз мумкин.

∴ ∴ ∴

Н. АЗИМОВ: Лампа ва транзисторларни ўлчайдиган прибор сотиб олган эдик. 55 сўм турадиган шу приборни қаерда тузаттирсак бўлади?

Жавоб: Қорасарой кўчасидаги Охунбобоев номли бош кийимлар фабрикаси ёнида тажриба-экспериментал заводи жойлашган. Ана шу корхонада барча турдаги приборлар тузатиб берилади. Шаҳримиздаги «Зангори экран» ательеларининг бузилиб қолган приборлари ҳам ана шу ерда тузатилади. Шунинг учун Сиз бу корхона маъмуриятига учрашинг.

∵ ∵ ∵

А. ОЛИМБОБОЕВ: Йиллик ҳисоботни (икки нусхада) муқовалатиш ва устига адрес ёздириш учун қаерга мурожаат қилиш керак?

Жавоб: Навоий кўчаси 30-«а» уйда Сервис фирмаси жойлашган. Ана шу фирмага мурожаат қилсангиз, унинг пунктларида йиллик ҳисоботингизни муқовалатишингиз мумкин.

∵ ∵ ∵

Н. МУТАЛОВ, Р. РАҲМАТУЛЛАЕВ: Биз «Спортлото» ўйинига қизиқиб қолдик. Шу боисдан битта билетга қанча сўмгача ютуқ чиқиши мумкинлигини билишни истардик.

Жавоб: Ҳозирги «Спортлото»нинг битта билети икки хил вариант билан тиражда қатнашади ва иккала вариант бўйича ҳам ютуқ чиқиши мумкин. Демак, битта билет эгаси 3 сўмдан ўн минг сўмгача ютиш имкониятига эга.

* * *

Л. АЗИЗОВА: Шаҳримизда болаларнинг буюмларини қабул қилиб оладиган махсус комиссион магазини бор деб эшитдим. Ана шу магазиннинг адресини берсангиз.

Жавоб: «Ташкомиссионторг»нинг магазинида болаларнинг буюмлари қабул қилинади. Чилонзор массивининг 5-кварталида жойлашган бу магазин болалар буюмларини қабул қилишга ихтисослаштирилган бўлиб, бу ерда тикувчилик буюмлари, ҳар хил ўйинчоқлар қабул қилиб олинади. Магазинга метрода борилиб, «Ҳамза» станцияси бекатида тушилади.

∵ ∵ ∵

Д. ФАЙЗИРАҲМОНОВ: Шаҳримизда протезлар тайёрлайдиган устахона қаерда жойлашган?

Жавоб: Новомосковская кўчасидаги Куйбишев майдони яқинида Механическая кўчаси бор. Ана шу кўчанинг 5-уйида Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлигининг республика протезортопедия заводи жойлашган. Бу ерда бир қанча цехлар бўлиб ҳар хил турдаги буюртмалар қабул қилинади. Заводга 4, 5-троллейбусларда борилиб, «Куйбишев майдони» бекатида тушилади.

∴ ∴ ∴

Х. ЛУТФУЛЛАЕВ: Насияга олинган буюмнинг нархи ошиб кетса, насияга олинган товарнинг баҳоси ҳам ўзгарадими?

Жавоб: Узоқ муддат мобайнида фойдаланиладиган товарлар чакана савдо корхоналари томонидан гражданларга насияга (пулини бўлиб-бўлиб тўлаш шарти билан) сотилиши мумкин. Ўзбекистон ССРнинг қонунлари билан белгиланган тартибда насияга сотиладиган товарлар сотилиш кунида амалда бўлган баҳолар бўйича сотилади. Насияга сотилган товарлар баҳосининг кейинчалик ўзгариши қайта ҳисоб қилинишига ҳеч қандай сабаб бўлмайди.

СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи маданият саройининг кутубхонаси коллективи КПСС XXVI съездига бағишлаб «Ишчилар—китоб қаҳрамонлари» мавзуида китобхонлар конференциясини ўтказишга тайёргарлик кўрмоқда.

СУРАТДА: кутубхона ходимлари (чапдан ўнгга) Т. Николаева, З. Шокирова, А. Хмелева ва А. Губарева.

М. Нуриддинов фотоси.

Сайёрамизнинг сирли мўъжизалари

Йил доимо 365 кун бўлганми?

Ернинг биологик тарихини ўрганишда қазилма ҳолида топилган тошқотган ҳайвон қолдиқлари бевосита хизмат қилади. Аммо биз биламизки, бу далиллардан фақат соф биология учунгина эмас, балки ундан анча «олис» ҳисобланган илмий соҳаларда ҳам фойдаланилади. Масалан, қадимги биология деб аталувчи палеонтология (палео — қадимги, онтос — ҳаёт, логос—фан) далиллари ер тарихида бўлиб ўтган воқеалар саналарининг тартибини тиклашда, тоғ жинслари қатламларининг бирламчи ётишларини аниқлашда ҳал қилувчи омиллдир.

Тошқотган ҳайвон ва ўсимликлар қолдиқлари асосида ернинг қадимги геологик даврларида бўлиб ўтган географик шароитларни, ўша даврлардаги денгиз ва қуруқликларнинг шаклини, чуқурликлар ва тепаликларнинг тарқалиш тартибини, чўкинди тоғ жинсларининг ҳосил бўлиш жараёнлари аниқланади. Санаб ўтилган ахборотлардан соф геологик масалаларни ечишда бевосита фойдаланилади. Масалан, қитъаларнинг кўчиб юриши, ер қобиғининг айрим жойларининг чўкиш тезлиги, чўкинди ҳосил бўладиган айрим сув ҳавзаларининг ривожи ва ҳоказолар.

Изчил ўсиш йўли билан ҳосил бўлувчи (ҳайвон) скелетларда, кўп ҳолларда пайдар-пай чизиқларни ёки ўсиш ҳалқаларини аниқ кўриш мумкин. Шундай чизиқ ёки ҳалқалар ҳар бир ҳайвоннинг якка ривожланиш белгиси сифатида денгиз кирпилари, маржонлар ва юмшоқтанлилар (иккита бақалилар)да аниқ кўринади. Шу ўсиш чизиқларидан унинг ўз ривожида бошидан кечган ўзгаришларини ўрганишда ва шу ўзгаришларнинг функциональ аҳамиятини аниқлашда фойдаланилади. Бу чизиқлар, айниқса шу жиҳатларидан қимматлики, улар вояга етган бир дона қазилма ҳайвон қолдиғини ташқи белгиларига қараб унинг ҳаёт йўлини текшириб, унда юз берган ўзгаришларнинг хилма-хиллигини аниқлашда бевосита хизмат қилади.

Биз юқорида айтганларимиздан ташқари, ўсиш чизиқлари бир ҳайвон турини ёки ўзаро яқин турларнинг ўсиш тезликларини таққослашга, улар ўсган ва ривожланган ташқи муҳит тўғрисида гапиришга имкон беради. Ҳозирги кунда яшаётган ва сув ости қоялари (рифлар) яратувчи маржонлар турлари илиқ сувларда тезроқ ўсишар экан. Мана шу далил қадимги геологик даврларда иқлим қандай бўлганлигини аниқлашда катта роль ўйнайди.

Яқин вақтларгача ҳайвонлардаги ўсиш чизиқларини мутлақо вақт бирлигида таҳлил қилиш мумкин эмас эди. Кўп ҳолларда ҳар бир чизиқ йиллик ўсиш ҳалқасига тўғри келса керак, деб тахмин қилинарди. Дарахтларнинг йиллик ҳалқаларига қараб ёшлари аниқланганидек, қазилма ҳолида топилган ҳар бир ҳайвон қолдиғининг ёшини ўсиш чизиқларига қараб аниқлашга уриниб кўрдилар. Бироқ, бундай уринишлар яхши натижа бермади, чунки ҳар бир ҳайвоннинг ўлиш олдидаги ёши унинг турини аниқлашга жуда кам алоқадор бўлиб, ўсиш чизиқлари ҳақиқатан йиллик ҳалқалар эканлиги ҳозиргача жумбоқлигича қолмоқда. Умуртқасиз ҳайвонларда учрайдиган ўсиш чизиқлари, кўпинча қандайдир қонуниятсиз цикллар ёки оддий йиллик ҳалқаларга нисбатан анча мураккаб цикллар мавжудлиги тўғрисидаги фикрга олиб келмоқда.

1963 йили инглиз олими Дж. Уэллс (қазилма ва ҳозирги замон маржонларини ўрганувчи олим) ҳайвонлардаги ўсиш чизиқларини, ўзидан олдин ўтган палеонтологларга нисбатан чуқурроқ ўргана бошлади. Натижада у айрим ҳозирги замон маржонларидаги ўсиш белбоғчаларини йиллик ҳалқаларга нисбатан зичроқ жойлашганлигини исбот қилди. Уэллс маржон скелетида, тахминан бир йилга тўғри келадиган белбоғчада жуда ингичка — 360 та чизиқ борлигини санаб чиқди ва шуларнинг ҳар қайсиси бир кеча-кундузга тўғри келиши тахминини айтди.

Физиология нуқтаи назаридан бу тахмин ҳақиқатга яқин бўлиб, қоялар ҳосил қилувчи маржонлар скелетларини оҳаклашуви, улар билан бирга яшовчи сув ўтларида бир кеча-кундузда сезиладиган фотосинтез активликка боғлиқ бўлиши мумкин.

Сўнгра Уэллс қазилма ҳолида топилган ва яхши сақланган, бундан 280—360 миллион йил илгари девон ва карбон даврларида яшаб ўтган, шу билан бирга ўсиш ҳалқалари ишонарли тасдиқланган маржонлардан бир нечтасини синчиклаб ўрганиб чиқди. Натижада у кутилмаган ҳодисанинг гувоҳи бўлди, яъни сон жиҳатидан кутилганидан кўпроқ бўлган жуда нозик, ингичка ўсиш белбоғчалари борлигини аниқлади. Девон даври маржонларида ўсиш ҳалқалари сони ўртача 400 та бўлиб (385 дан 410 гача), карбон даврига мансубининг ўсиш чизиқлари сони эса 385 дан 390 гача етарди.

Баъзилар бу ҳодисани бир кеча-кундузлик ёки йиллик фаслларга алоқаси йўқ дейишлари мумкин. Аммо биз геофизик тадқиқотлардан биламизки, девон даври йилининг кунлар сони 365 дан ортиқ бўлган. Геофизиклар ва астрономлар соф назария асосида шуни исботладиларки, вақт ўтиши билан ернинг ўз ўқи атрофида айланиш тезлиги, коинотда юз берадиган ишқаланиш кучайган даврлар ҳисобига камаяркан ва бир йилдаги кунларнинг сонининг озайишига олиб келар экан.

Геофизик илмий текшириш усуллари асосида ернинг айланиши секинлашувини аниқлаш, ўз навбатида йилда кунларнинг сони камайишини ҳисоблашда қўл келар экан. Хулоса қилиб айтганда, кеча ва кундузнинг давомлилиги ҳар юз йилда 0,0016 секундга узаяди деб тахмин қилинади.

Археологларнинг хизматлари туфайли қадимги мисрликларнинг илмий ҳайъат бобидаги билимлари билан танишиш юқоридаги тахминларнинг бир қадар ҳақиқатга яқинлигидан далолат беради. Аммо мисрликлар тарихи геологик вақт олдида жуда оз эканлигини, албатта ҳисобга олиш зарур.

Девон ва карбон даври маржонларини текширишдан олинган далиллар, геофизиклар ва астрономларнинг назарий асослари билан жуда уйғунлашиб кетди. Энди геологик вақт билан ернинг айланиш тезлиги орасидаги мутаносибликни такрор тасдиқлайдиган далиллар зарур бўлиб қолди. Агар биз йилдаги кунлар сонининг ўзгаришини аниқ билиб олсак, у вақтда ёш аниқлаш масаласига бошқача ёндошувимиз мумкин. Яъни, қазилма ҳолида топилган ҳайвоннинг тошқотган қолдиғидаги ўсиш ва ривожланиш чизиқлари аниқ давр йили кунларига тўғри келди, дейлик. Демак шу қолдиқнинг геологик ёшини аниқлаш мумкин бўлади. Бу жуда катта муваффақиятдир. Ер солномасини тузишнинг бу усули, радиоактив парчаланишга асосланган бошқа усулларга нисбатан катта афзалликка эгалиги аниқдир. Бу усул бирламчи минерал таркибига ёки оқинди тоғ жинслари таъсирига алоқаси бўлмайди.

Умуртқасиз ҳайвонларнинг ўсиш чизиқларига асосланган ер солномаси нисбий-геологик ёш аниқлаш (палеонтологик) усули билан, мутлоқ ёш аниқлаш (радиоактив парчаланиш асосида) усули орасидаги ўзаро яқинлашувни жуда ойдинлаштиради. Бундан ташқари, ўсиш чизиқлари қайта ўзгаришга, кимёвий таъсирга берилмайди. Ваҳоланки, кейинги жараёнлар радиоактив парчаланиш усулининг эффектини камайтиради.

Ер солномасини ҳайвонларнинг ўсиш чизиқлари асосида тузилгандаги ягона ва асосий тўсиқ шундан иборат эканки, у ҳам бўлса ҳар 10 миллион йил давомида бир йилда бир кун ўзгарар экан. Бу сон геофизик усуллар олдида жуда сезиларсиздир.

Уэллснинг бошлаган илк ишидан сўнг, скелети узлуксиз ўсадиган маржонлар ёки шунга ўхшаш ҳайвонлар устида кўп текширишлар олиб борилди. Масалан, 1965 йили Скраттон деган олим яна девон даври маржонлари устида иш олиб бориб, уларда ўқтин-ўқтин учрайдиган ўсиш чизиқлари борлигини аниқлади. Афсуски девон ёки карбон даврларига оид ўсиш чизиқлари учрайдиган бирорта ҳайвонот дунёси вакили Ўрта Осиё материали бўйича ҳали ўрганилганича йўқ, ваҳоланки шундай қолдиқлар бизда кўплаб учрайди.

Скраттон ўз материалида йиллик ҳалқалар борлигини кўрмаган бўлса ҳам, ташқи кўринишдан Уэллс аниқлаганга ўхшаш кеча-кундузлик изларнинг борлигини исбот этди. Бу нозик изчалар (чизиқлар) сал йирикроқ белбоғчаларга ажралишлари ҳам олимнинг назаридан қолмади. Ҳар бир йирик белбоғчада ўрта ҳисобда 30,6 та майда нозик чизиқчалар бор эди. Шундан сўнг Скарттон девон даврининг бир ойи 30,6 кунга тенг бўлган деган тахминни айтди. Биология нуқтаи назаридан бу ҳақиқатга яқиндир, чунки маржонлар ва уларга ўхшаш денгиз жониворларида кечадиган физиологик жараёнлар ой кучланиши ёки бошқа кучланишларга боғлиқлиги ҳеч кимга сир эмас. 30,6 кунга тенг бўлган Скарттон ойи (девон), ҳозирги вақтдаги 29,5 кунга тенг кучланиш циклидаги ойдан озгина фарқ қилади холос. Битта ҳайвон намунасидаги, битта белбоғчадаги изларнинг энг кам ҳисобланган ўртача сони 29,9 та экан. Шу усулда аниқланган девон ойи, ҳозирги ойга нисбатан деярли ярим сутка узун экан.

Шуни ҳам айтиш керакки, осмонимизда сузиб юрган шамсиқамарнинг узунлиги ҳаммага қулай бўлсин учун 28 кунга тенг қилиб олинган бўлиб, бу фақат шартли равишдадир ва ҳеч қандай илмий асосга эга эмас. Уэллс ва Скраттонларнинг хулосалари илк қадамлардир. Лекин бу ўсиш чизиқларини аниқлашда, мутлоқ геологик ёш аниқлашда геофизикадагидек қўллаш натижасида Ер-Ой системаси тадрижий тараққиётини геологик вақт кўламида ўрганишда катта имкониятлар очишига умид боғласа бўлади.

Н. ЭШНАЗАРОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ҳ. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институтининг катта илмий ходими, геология фанлари кандидати.

• *Маданият хабарлари*

«КПСС ва жаҳон коммунистик ҳаракати»

Партия XXVI съездига бағишлаб Навоий номли кутубхонада очилган китоб-расмлар виставкаси шундай деб аталади. Виставка стендларида марксизм-ленинизм классикларининг жаҳон халқлари турли тилларидаги асарлари, чет мамлакатлар ишчи ва коммунистик партияларининг ижтимоий-сиёсий ва партиявий адабиёти турибди.

В. И. Ленин китоблари Калькутта ва Лондондан, Мадрид ва Мельбурн, Вена ва Парижидан юборилган. КПСС-нинг XXV ва XXVI съездлар ўртасидаги давридаги фаолиятини кўрсатувчи бўлим катта. Л. И. Брежневнинг «Ленин йўлидан» асари, шунингдек унинг «Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш тўғрисидаги нутқлари ва мақолалари», «Партия қурилишининг актуал проблемалари тўғрисида»ги тўплами дунёнинг ўнлаб тилларида босилган. Мюнхенда чиққан «Леонид Брежнев. Ҳаёти очерклари» китоби ҳам шу ерга қўйилган. Стендда Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» трилогияси нашрини кўрамиз.

Ўртоқ Л. И. Брежнев китоблари жаҳоннинг турли тилларида, ҳар хил шаҳарлар ва мамлакатларда нашр этилган.

Виставкада партиянинг XXVI съездига тайёргарлик чет элларда қандай қизиқиш билан кузатилаётганлигидан далолат берувчи турли мамлакатларнинг журналлари, газеталари бор. ГДРдан келган «Фрайе вельт» журнали СССРдан олинган хабарларни «КПСС XXVI съезди олдидан» рубрикаси остида берилган бу хабарларда бўлажак съезд шарафига амалга оширилаётган ишлар тўғрисида ҳикоя қилинади. Чехиянинг «Социализм нури», «Янги фикр» журналларидаги бир қанча материаллар ҳам шу мавзуга бағишланган. «Фрайе вельт» журналида берилган «Учинчи авлод» мақоласида Узбекистон пахтакорларининг съезд олди мажбуриятлари тўғрисида ҳикоя қилинади.

Е. КИТКОВИЧ,
(УзТАГ).

• *Китоблар оламида*

ЖАНГОВАР ҚАРДОШЛИК ТЎҒРИСИДА

«Асрий дўстлик, жанговар қардошлик» номли китоб босмадан чиқди.

Тўпламда совет-болгар дўстлиги ва жанговар ҳамдўстлиги тўғрисидаги кенг тарихий материал тадқиқ этилади.

СССР билан БХР ўртасидаги қардошлик муносабатлари, уларнинг халқлари ва армиялари ўртасидаги жанговар ҳамкорлик кўп асрлик тарихга эга. Китобда рус ва болгар жангчиларининг умумий душманга қарши биргаликда олиб борган жанглари ҳақида, рус армияси Болгарияни усмонийлар зулмидан озод қилган 1877—1878 йиллардаги уруш тўғрисида ҳикоя қилинади.

Монографиянинг каттагина қисми Совет Армияси Болгарияни фашизмдан ҳалос қилганлиги, иккинчи жаҳон урушининг якунловчи босқичида совет ва Болгария халқ армияларининг жанговар ҳамкорлигига, уларнинг урушдан кейинги йиллардаги ривожланишига бағишланган. Китоб материаллари халқларнинг тинчлик меҳнатини ва социалистик мамлакатларнинг мудофаасини таъминлаши лозим бўлган Варшава Шартномаси ташкилоти доирасидаги ҳамдўстликни кўрсатади.

Китобни ҳарбий нашриёт чоп этган.

(ТАСС).

Эвенкларнинг миллий кийимлари, айниқса оёқ кийимлари кўркам гуллари билан киши диққатини ўзига жалб этади.

СУРАТДА: Турин маиший хизмат комбинатининг чевари Валентина Боягир. У эвенкларнинг миллий оёқ кийимларини тикади. Унинг қўлидан чиққан пойафзалларнинг намуналари СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ҳам намойиш этилган.

ТАСС фотохроникаси.

«Ўзбекфильм» студиясида

Деҳқон ва пахта ҳақида ривоят

Режиссер мультипликатор Н. Тўлахўжаев «Униб чиқиш» фильмида бутун ҳаётини ёвуз табиат билан курашга бағишлаган ва ниҳоят пахта етиштирган деҳқон ҳақида ҳикоя қилади.

Янги лента ўзига хос ривоят бўлиб, унда ерга жуда катта меҳр-садоқат, тинимсиз меҳнатгина чўлни бўстонга, кишилар «оқ олтин» туҳфа қилувчи серунум ерга айлантириши ҳикоя қилинади.

«Ўзбекфильм» студиясининг мультипликация бирлашмаси сўнгги йилларда яратган кўплаб ленталари каби бу фильм ҳам катталарга ва болаларга аталган. Ижодий коллектив янги йилда яна саккизта мультфильмни суратга олади. Буларнинг ярмиси кичкинтойлар учун мўлжалланган.

(УзТАГ).

ДОСААФ ТАШКИЛОТЛАРИДА

Севимли машғулот

Республика пойтахтининг Ленин районидаги ДОСААФ спорт-техника клубида шуғулланаётган кўпгина талабаларга радио спорти ёқиб қолди. Болалар ўқитувчи, спорт мастери П. И. Князев раҳбарлигида аппаратларни ўзлари созлаб, ҳозир ҳар бир машғулот сайин техникани тобора яхши ўзлаштирмоқдалар.

Радиоҳаваскорлар секцияси икки йилдан буён ишлаб турибди. Шу вақт ичида кўп иш қилинди. Ўқувчилар синфхонани жиҳозладилар, аппаратлар ўрнатдилар, столларга телеграф калитларини маҳкамлаб қўйдилар, ўқув плакатларини, стендларни тайёрладилар. Улар телеграф алифбесини аста-секин ўзлаштирдилар. Талабаларнинг деярли ҳаммаси ўсмирлар спорт разряди нормативини бажаришди, тўгарак аъзоларидан беш киши эса мастерликка номзод бўлди. Айни вақтда ёшлар радиоҳаваскорлик кодлари, радиойўналиш қоидалари билан танишдилар. Улар турли мусобақаларда қатнашиб, бир неча бор совринли ўринларни эгалладилар.

Клубда автомобиль ва мотоцикл спорти, картинг, ҳарбий-амалий кўпкураш секциялари ҳам ишлаб турибди. Спортнинг бу турлари ўқувчиларда мустаҳкам ирода, матонат, дадиллик фазилатларини тарбиялайди. Бўлғуси жангчилар техникани зўр ҳавас билан ўрганмоқдалар.

Талабалар бу муваффақиятга сиёсий-тарбиявий иш яхши йўлга қўйилганлиги туфайли эришмоқдалар. Собиқ фронтчилар, меҳнат ветеранлари клубга тез-тез ташриф буюрадилар. Уруш ветеранлари ва шаҳар комитети ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатилган. Клуб коллективи КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқда. Клуб талабалари съездлар шарафига бир қанча мусобақалар уюштирадилар.

(УзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Ҳамкорлик солномаси

СОФИЯ. Ўтган беш йиллик Совет — Болгария иқтисодий ҳамкорлиги солномасига ёрқин саҳифа битди. 1976 — 1980 йилларда СССРнинг техникавий кўмаги билан Болгарияда халқ хўжалигининг 90 тадан кўп объекти ишга туширилди. Улар орасида Ильичовск— Варна денгиз темир йўл паром йўли, СССР — БХР магистраль газ қувурининг жанубий ярим ҳалқаси, Козлодуй атом электр станциясининг учинчи энергетика блоки, Бурама—пайванд қувурлар ишлаб чиқарувчи завод, олтита уйсозлик комбинати бор.

СССР билан БХР ўртасидаги 1990 йилгача моддий ишлаб чиқариш соҳасида ихтисослашув ва кооперациялашув бош схемасига мувофиқ шу беш йилликда Совет Иттифоқи 120 тадан кўпроқ корхонани, бошқа халқ хўжалик объектларини қуриш, реконструкциялаш ва модернизациялашда Болгарияга техникавий кўмак беради. Козлодуйдаги АЭС шу объектларнинг энг каттаси бўлади. Унинг қувватини ҳар бири 1 миллион киловатт қувватли яна иккита энергетика блокини ишга тушириш ҳисобига 3,7 миллион киловаттга етказиш белгиланди.

Янги уйларга кўчиб киришди

ХАНОЙ. Вьетнамнинг Марказий Ламдонг вилоятида ўтган беш йиллик мобайнида янги манзилгоҳлар барпо этган 11 мингдан ортиқ оиланинг аъзоларини республикада вьетнамлик чўлқуварлар деб атамоқдалар. Улар Вьетнам Коммунистик партияси билан ВСР ҳукуматининг қишлоқ хўжалигини юксалтириш, марказий Вьетнамнинг қўриқ ва бўз ерларида янги иқтисодий районлар барпо этиш тўғрисидаги қарорини бажариш юзасидан мамлакат шимолидаги аҳоли зич яшайдиган районлардан бу ерга кўчиб келган эдилар.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш учун Ламдонг вилоятининг табиий шароитлари жуда қулай. Вьетнам мутахассисларининг фикрича, бу ердаги 180 минг гектардан ортиқ майдонда чойзор ва кофезорлар барпо этиш мумкин. Бундан ташқари Ламдонгнинг шароити вилоятда жуда хилма-хил озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш, сабзавотчилик ва чорвачиликни ривожлантириш имконини беради. Аммо Жанубий Вьетнам озод этилгунга қадар вилоятнинг бой табиий ресурсларидан деярли фойдаланилмас эди. Катта капитал маблағ талаб қиладиган қўриқ ерларни ўзлаштириш Сайгондаги қўғирчоқ маъмуриятнинг хаёлига ҳам келмас эди.

БИТАЙ ДЕБ ҚОЛДИ

БУДАПЕШТ. Секешфехервар алюминий комбинатида янги прокат цехи ишга туширилгач, корхонада прокат ишлаб чиқариш икки баравар кўпаяди. Ҳозир цех қурилиши битай деб қолди.

Янги цехлар қурилиши натижасида корхонамиз қуввати шу беш йиллик охирига бориб қарийб 60 процент кўпаяди. Шу туфайли Секешфехервардаги комбинат мамлакатда алюминий ярим фабрикатлари ишлаб чиқариш жиҳатидан етакчи ўринни эгаллайди, деди комбинат директори Я. Хорват ТАСС мухбирига. Бу — корхонанинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши социалистик иқтисодий интеграция комплекс планини ва аввало алюминий саноати соҳасидаги совет—венгер ҳамкорлиги программасини бажариш соҳасидаги вазифаларни муваффақиятли уддалашига имкон беради.

Ҳозир комбинат инженерлари ва техниклари СССРдаги ўз ҳамкасблари билан биргаликда энг муҳим 10 та илмий мавзу юзасидан биргаликда тадқиқот ўтказмоқдалар.

Алюминий саноатини ривожлантиришнинг яқинда қабул этилган истиқбол программаси ВХРда шу тармоқни янада ривожлантиришга ёрдам беради.

Биринчи атом станцияси

БРАТИСЛАВА. Ясловске —Богуницедаги Чехословакиянинг биринчи атом электр станцияси 6,7 миллиард киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилиб, ЧССР халқ хўжалигига олти миллион тоннадан кўпроқ кўмирни тежаш имконини берди. Унинг 440 минг киловатт қувватли биринчи блоки 1978 йил декабрида мамлакат энергетика системасига уланган эди, орадан бир ярим йил ҳам ўтмай, иккинчи, худди мана шунча қувватга эга бўлган блок ҳам ишга туширилди.

Бу станцияни қуриш муддати рекорд ҳисобланади. Қурувчиларнинг фидокорона меҳнати, совет ва чехословак асбоб-ускуналари узлуксиз етказиб берилиши туфайли бу рекордга эришилди.

Чехословакиянинг биринчи атом электр станциясини қуриш ва унинг асбоб-ускуналарини монтаж қилиш вақтида чехословак қурувчилари билан совет мутахассислари меҳнатдаги ҳамкорлигининг янги формаси — интернационал комплекс бригадалар вужудга келди.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

ҚОБУЛ. Афғонистонда кўнгилли меҳнат ҳаракати тобора кенг тус олмоқда. Бу — Афғонистоннинг ҳаётида янги воқеадир. Афғонистон Демократик ёшлар ташкилотининг чақириғи билан Баграма тўқимачилик фабрикасининг 500 дан ортиқ ишчиси дам олиш куни ишга чиқди.

∴ ∴ ∴

ДЕҲЛИ. Мамлакатнинг шимоли-шарқидаги Ассом штатидаги нефтни қайта ишлаб берувчи корхоналари қаттиқ қўриқланмоқда. Бу штатда мамлакатдаги бутун нефтнинг қарийб учдан бир қисми қазиб чиқарилади. Ишчи ва хизматчиларни миллатчи ташкилотлар — Ассом студентлар иттифоқи ва Гана Санграм Паришад ташкилоти аъзоларининг безорилик хуружларидан ҳимоя қилиш зарурлиги, дейилади мудофаа министрлигининг баёнотида, армия ва полициянинг қўшимча қисмларини бу ерда жойлаштиришга сабаб бўлди. Бу гуруҳлар асосли бўлмаган барча шахсларни штатдан чиқариб юборишга уриниб, нефтни қайта ишлаб берувчи заводларга олиб борадиган ҳамма йўлларни тўсиб қўйиш ниятида эканлигини билдирдилар.

∴ ∴ ∴

ЖАЗОИР. Жазоир Халқ Демократик Республикасининг миллий халқ мажлиси мамлакатда 44 соатлик иш ҳафтасини жорий этиш тўғрисидаги қонунни қабул қилди. Ишнинг характерига ва меҳнаткашларнинг категорияларига қарамай, 5 ёки 6 иш кунидан иборат бўлади. Жазоир меҳнаткашлари янги қонунни маъқуллаб кутиб олдилар.

∴ ∴ ∴

АНҚАРА. Туркиядаги Эрегли— Зонгулдак кўмир ҳавзаси шахталаридан бирида рўй берган ўпирилиш вақтида уч шахтер ҳалок бўлди ва бир шахтер жароҳатланди. Мамлакатда бахтсиз ҳодисалар натижасида ҳар йили неча юзлаб ишчи иш вақтида ҳалок бўлмоқда ва 200 мингга яқин киши жароҳатланмоқда. Корхона эгалари эски машина-ускуналардан фойдаланаётганлиги ва хавфсизлик техникасини қўпол равишда бузаётганлиги шундай фожиаларнинг асосий сабабидир.

∴ ∴ ∴

ИСЛОМОБОД. Малакали медицина ходимлари сира ҳам етишмаётганлигига қарамай, Покистон ҳарбий маъмурияти медицина ўқув юртларини битириб чиқаётган кишиларни иш билан таъминлай олмаяпти. «Муслим» газетасининг хабар беришича, Равалпиндидаги коллежгина ҳар йили 150 дан ортиқ фельдшер тайёрлаб чиқармоқда. Аммо уларнинг 50 процентигина давлатга қарашли клиникалар ва медицина пунктларида иш олишга умид боғлаши мумкин.

Покистон врачлар уюшмаси маъмурларга мурожаат қилиб, медицина ходимларининг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилашни, шунингдек уларнинг иш ҳақини оширишни талаб этди.

ЭРДЭНЭТНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ

УЛАН-БАТОР. Халқ Монголиясининг йирик индустриал маркази — Эрдэнэт шаҳри шу кунларда ўзининг беш йиллигини нишонламоқда. Бу ерда қимматли рудалар конлари топилганлиги ва шу асосда Совет—Монголия қўшма кон қазувчи «Эрдэнэт» мис — молибден комбинати барпо этилиши туфайли шу шаҳар бино бўлди.

Геологларнинг чодирлар тикилган лагери ўрнида атиги бир неча йил мобайнида замонавий шаҳар қад кўтариб, узлуксиз ривожланаётган совет-монгол ҳамкорлигининг рамзи бўлиб қолди.

Энди кон-руда комбинати таркибида замонавий машина-ускуналар билан қуролланган 30 тадан кўпроқ корхона бор.

Ҳақли равишда интернационал дўстлик шаҳри деб аталаётган Эрдэнэт саноат корпусларидангина иборат эмас, бу ерда обод уй-жой микрорайонлари, жамоат ва маданият марказлари, мактаблар, касалхоналар, спорт иншоотлари ҳам қад кўтарган. У Монголиянинг турли районларини ўзаро туташтирувчи алоқа узели сифатида ҳам муҳим аҳамиятга эгадир.

Биргаликда

ВЬЕНТЬЯН. Лаосда бинокорлик материаллари индустриясига асос солинмоқда. ЛХДРни социал ва иқтисодий ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга мўлжалланган биринчи беш йиллик плани топшириқларида бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш учун хом ашё бўладиган фойдали қазилма конларини қидириб топиш, шу тармоқ корхоналарини барпо этиш кўзда тутилган.

Бу вазифани ҳал этишда ёш республикага Совет Иттифоқи ёрдам бермоқда. Совет геологлари бориш қийин бўлган ва ҳали текшириб ўрганилмаган районларда лаослик касбдошлари билан ёнма-ён меҳнат қилиб, зарур хом ашёни қидирмоқдалар. СССР дан келган мутахассислар топилган материалларнинг сифатини лаослик олимлар билан бирга текширмоқдалар, улардан фойдаланиш технологиясини ишлаб чиқмоқдалар.

Яқинда муваффақиятли тугалланган биргаликдаги геология экспедицияси ғишт ишлаб чиқариш учун юқори сифатли тупроқ қатламларини топиб берди. Айни вақтда цемент ишлаб чиқариш учун керакли хом ашё ҳам қидирилмоқда.

ПНОМПЕНЬ. Икки йил муқаддам қонли Пол Пот ва Иенг Сари тузумини улоқтириб ташлаган Кампучия халқи тинч яратувчилик йўлидан бормоқда. Мамлакатда содир бўлаётган ўзгаришларни унинг пойтахти қиёфасида яққол кўриш мумкин. Шаҳар кун сайин гавжумлашиб бормоқда.

СУРАТДА: Пномпень кўчаларида.

✦ МАДАНИЯТ МАСКАНЛАРИДА

Ҳамиша гавжум

Киров район партия комитети биноси яқинида жойлашган бу маданият уйи ҳамиша ихлосмандлар билан гавжум. Эрталабдан кечгача бу қутлуғ даргоҳга кириб-чиқувчиларнинг кети узилмайди. Улар орасида корхоналарнинг ишчи-хизматчилари, мактаб ўқувчилари, олий ўқув юртларининг студентлари, шу яқин-атрофда жойлашган маҳаллаларда яшовчи ёшлар бор. Бу ёш ҳаваскорлар ёқтирган тўгаракларига аъзо бўлишган. Улар бу ерда ўз севган касблари бўйича дастлабки сабоқни оладилар. Ким билсин, шу ёшлар орасида эртанги куннинг етук санъаткорлари, турли касбнинг моҳир усталари бордир? Ахир бу мўътабар даргоҳдан учирма бўлиб чиққан, ҳозирда республикамизнинг турли бурчакларида ўз касбининг усталари бўлиб ишлаётганлари озми?!

Маданият уйи намунали хизматлари учун ўтган йили шаҳар маданият бошқармасининг II даражали дипломи билан тақдирланди. Айниқса, коллективга СССР Маданият министрлигининг фахрий Ёрлиғи топширилиши катта воқеа бўлди.

— Бундан руҳланган коллективимиз,— дейди биз билан суҳбатда маданият уйининг директори, Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси В. Гончарёв,— янада унумли ишлашга, ёшлар тарбиясига эътиборни кучайтиришга аҳд қилди.

Абдулла Қодирий номи билан аталувчи бу маданият уйида шу кунларда 13 турдаги тўгарак фаол ишлаб турибди. Ўзбек халқ чолғу ва вокаль ансамбллари, балет студияси, эстрада оркестри, радио ва телевизор механикларини тайёрлаш, бичиш-тикиш тўгараклари шулар жумласидандир.

Ёшлар билан гавжум бир хонага кирамиз. Бу ерга ўзбек халқ чолғу ансамблининг қатнашчилари йиғилишган. Тўгарак раҳбари узоқ йиллардан бери ўзининг бой тажрибасини ёшларга бериб келаётган ўқитувчи А. Акбаров бизни ўз шогирдлари билан таништиради. Қатнашчилардан бири билан суҳбатлашамиз. У шаҳримиздаги «Узбексельмаш» заводининг ишчиси Ю. Мансуров экан.

— Биз кўпинча ҳамкасбларимиз билан ишдан бўш вақтларни қандай ўтказиш ҳақида баҳслашиб қоламиз. Тўғри, заводимиз қошида турли тўгараклар ишлаб турибди. Уларнинг қатнашчилари ҳам оз эмас. Лекин мен учун бу маданият уйи жуда ҳам қадрдон бўлиб қолган. Чунки мактабда ўқиб юрган вақтимдан бери бу даргоҳга қатнашиб келаман. Ҳозир рубобда истаган куйни бемалол чала оламан. Албатта, мени бу даражага етишимда устозим А. Акбаровнинг хизматлари катта.

Биз тўгаракнинг бошқа қатнашчилари билан ҳам суҳбатлашдик. Улар экскаватор, ғишт заводлари бошқармаси ишчилари, политехника, алоқа институтларининг студентлари, Гидростанция, Обод, Бодомзор, Фирдавсий маҳаллаларида истиқомат қилувчи ёшлар экан.

Маданият уйидаги мавжуд тўгаракларнинг 300 дан ортиқ қатнашчиси бор. Уларга тажрибали педагоглар ва санъаткорлар мураббийлик қилишади. Ўқитувчилар орасида узоқ йиллардан бери ўзининг билимини ёш авлодга бериб келаётган бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг методисти Э. Солиҳов, баян-аккордеон тўгарагининг раҳбари Н. Бочкаревдек жонкуярлар кўплаб топилади.

Шу кунларда маданият уйи коллективи улуғ сана — КПСС XXVI съезди шарафига катта тайёргарлик кўрмоқда. Коллектив бу кунга атаб «Партия—йўлбошчимиз» мавзуида катта концерт программасини ниҳоясига етказмоқда.

М. КОМИЛЖОНОВ.

• Коинот ва ер

Қуёш қачон тутилади?

Олимларнинг берган маълумотларига қараганда, бу йил Ер шари сиртида икки марта қуёш тутилишини кузатиш мумкин бўлади. Биринчиси —4 февралда ҳалқасимон тутилади, иккинчиси эса 31 июлда тўла тутилиш бўлади.

Биринчиси —ҳалқасимон тутилиш СССР территориясида кузатилмайди. Бу тутилиш Австралия, Антрактида, Жанубий Американинг жанубий ғарбида, Тинч океанида кўринади.

Қуёшнинг тўла тутилиши Европада, Осиё, Шимолий Американинг шимолий-ғарбида, Гренландияда, Шимолий Муз океанида, Тинч океанда кузатилади. Қуёшнинг тўла тутилишини фақат кичик —100—150 километрлик полосадан кўриш мумкин. Юқорида айтилган жойларда эса қисман тутилиш бўлади.

Тўла тутилишни кўриш полосаси Ватанимиз территориясида Қора денгиздан бошланиб, Каспий денгизининг шимолидан Целиноград области, Красноярск ўлкаси, Хабаровск ўлкасидан ўтиб Сахалин оролининг шимолида тугайди. Ўзбекистон территориясида қуёшнинг қисман тутилиши кузатилади.

Латвия ССР пойтахти Рига ўзининг тарихий обидалари билан туристлар эътиборини жалб этади. Бу ерда бўлган киши биринчи навбатда эски Рига кўчаларини, унинг майдон ва хиёбонларини завқ билан томоша қилади, архитектор, ҳайкалтарош ва рассомлар санъатига тасанно ўқийди.

СУРАТДА: Амату кўчасидаги ўрта асрда бунёд этилган жамоат бинолари.

Х. Шодиев фотоси.

НАШРИЁТ ТУҲФАЛАРИ

Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Ҳамза мукофотининг лауреати Асқад Мухтор китобхонларнинг энг севимли адибларидан биридир. Ёзувчининг «Опа-сингиллар», «Давр менинг тақдиримда», «Чинор» каби романлари, қатор қисса ва драматик асарлари мухлислар олқишига сазовор бўлган.

Яқинда «Ёш гвардия» нашриёти ёзувчининг «Ёш дўстларимга» деган адабий ахлоқий суҳбатлар китобини босмадан чиқарди. Тўплам уч қисмдан иборат бўлиб, улар «Умр ҳикматлари», «Диалоглар», «Устозлар ҳақида» деган сарлавҳаларга ажратилади.

Бу суҳбатлар адабий доираларда, вақтли матбуот, радио ва телевидение орқали ёшлар учун айтилган айрим мулоҳазалардан жамланган.

* * *

Ёзувчи Ёқубжон Шукуров болалар ва катталар учун ижод қилиб келаётган адибдир. Унинг «Қалб қаноти», «Уч савол», «Қанотли бола» деб номланган асарлари китобхонлар қалбидан чуқур ўрин олган. Айниқса, адибнинг босмачиларга қарши кураш даврини акс эттирувчи «Қасос» романи ихлосмандлар эътиборини қозонди.

Ёзувчининг «Ёш гвардия» нашриёти томонидан чиқарилган «Сеҳргар табиб» китоби ёшлар ва ўсмирларга бағишланган. Ушбу тўпламга авторнинг халқ оғзаки ижодидан фойдаланиб яратган эртаклари киритилган. Тўплам 60 минг нусхада чоп этилган.

* * *

Яқинда Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти Меҳнат Қизил Байроқ ҳамда «Халқлар дўстлиги» орденларининг кавалери, атоқли молдаван ёзувчиси Ион Друцэнинг «Кеч куз» сарлавҳали китобини босмадан чиқарди. Ушбу китобдан адибнинг «Кеч куз» ва «Аслига қайтиш» қиссалари ўрин олган.

«Кеч куз» қиссасида қадрдон ўлка ва шу ўлкада яшовчи кишилар ҳақида, меҳнат хирмонини кўтариш ва тўйлар мавсуми бўлган кеч куз тўғрисида ҳикоя қилинади. «Аслига қайтиш» қиссасида эса буюк рус ёзувчиси Лев Николаевич Толстой умрининг сўнгги кунлари тасвирланган.

✦ САНЪАТ ХАБАРИ

БИРИНЧИ КОНЦЕРТ

Қўрғонтепа районидаги музика мактабининг дуторчилар ансамбли фольклор куйлардан тузилган биринчи концертини қўйди. Тошкент Давлат консерваториясини битириб чиққан Ш. Сулаймонов раҳбарлигидаги дуторчи қизлардан ўн икки киши қадимий мақомларни ўргандилар. Бу мақомларнинг кўпи яқиндагина — Андижон область қишлоқлари бўйлаб қилинган сафар вақтида ёзиб олинган эди. Ансамбль яқин-атрофдаги колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари ҳузурида ҳам концерт қўяди.

Ҳозир мактабнинг ўн еттита синфида икки юздан зиёд ёш музикачи шуғулланмоқда. Яхши жиҳозланган синфлар, концерт зали улар ихтиёрига бериб қўйилган.

(ЎзТАГ).

ҲАЙВОНОТ ОЛАМИНИ ЎРГАНАМИЗ

Тошбақалар жанги

Қизилжар водийсининг ўртасидан Норин дарёси кумуш белбоғдек кесиб ўтади. Яқиндагина бу ерлар асрлар бўйи қақраб ётган дашт эди. Ҳар ер-ҳар ерда каламушларнинг уяси, кўрсичқонлар томонидан уя қазиш пайтида ташқарига чиқариб ташланган тупроқ уюмлари кўзга ташланарди. Бу ерда кўплаб тошбақалар эринчоқлик билан қадам отишиб, гўё ўзларининг очлик ва сувсизликка чидамли таналарини, мустаҳкам косаларини намойиш қилгандек бўлишарди.

Кейинчалик бу ерда Шамолдисой ёнида қурилган Учқўрғон гидроэлектростанцияси туфайли сунъий денгиз пайдо этилди. Нориннинг икки соҳилида ҳар бири 45 кубометрли иккита канал қурилиб, чанқоқ чўлларда минглаб гектар ерлар ўзлаштирилди. Ўзбекистоннинг Наманган ва Қирғизистоннинг Ўш областида янги барпо этилган боғ-роғлардан минглаб тонна ҳосил олинмоқда, ўтлоқларда моллар семириб, тоғ-тоғ пахта хирмонлари барпо этилмоқда.

Мен айтмоқчи бўлган воқеа содир бўлган пайтда ҳали гидроэлектростанция битмаган, сув йўли бутунлай тўсилмаган эди. Биз олис-олис қирларга маҳлиё бўлиб, тошларни тошларга уриб оқаётган асов дарёнинг шовқинига қулоқ тутиб борардик. Қутилмаганда бир-бирига урилган иккита тош товушига ўхшаш шарпа эшитилди Шеригим иккимиз тўхтаб қолдик. Бу нима бўлдийкин? У ён-бу ёнга назар ташладик. Ҳалиги товуш янада қаттиқроқ такрорланди.

— Оббо азамат полвонлар-ей, ҳали шунақа ҳунарларингиз ҳам борми?— шеригим кутилмаганда фикримни бўлди. Биздан беш метр чамаси нарироқда, ёлғиз оёқ сўқмоқда бир-бири билан ростмана олишаётган иккита тошбақага кўзим тушди.

Тошбақалар ўз ишига шу қадар берилиб кетган эдиларки, ҳатто биз кузатиб, бир-биримиз билан гаплашиб турганимизга ҳам парво қилишмади. Улар орқага тисарилиб яна бир-бировларига яқинлашган пайтда олдинги оёқларини тикка кўтариб орқа оёқларида туришар, зарб билан қорин косаларини уриштиришганда икки тош бир-бирига урилгандек товуш чиқар эди. Бир-икки зарба беришгандан кейин яна орқага тисарилиб, боягидек жангни давом эттиришарди.

Бу ҳол икки-уч марта такрорланди. Охири тошбақалардан бири орқага оғиб тўнтарилиб қолди. Шериги анчагача ўз рақибини нокаут қилган боксчидек унга термилиб турди. Охири, рақиби ўрнидан қимирламагач, ўз ишидан мамнун полвонлардек аста қадам босиб тескари томонга йўл олди. Менинг мағлубиятга учраган тошбақага раҳмим келдими ёки қизиқиш кучлилик қилдими, йиқилган тошбақани рақиби яқинига олиб бориб оёққа турғизиб қўйдим.

Тўхтаган кураш яна давом этди. Яна қарс-қурс, яна ортга қайтиб оёққа туриш бошланди. Икки минут чамаси давом этган олишувдан кейин яна ҳалиги тошбақа орқасига тўнтарилди. Энди уни шеригим оёққа турғазиб қўйди. Чамаси мағлубиятга учраган тошбақа тавбасига таянгандек кўринарди. У жангни давом эттириш ўрнига бутунлай бошқа томонга йўл олди. Қалин шувоқлар орасига кириб кўздан ғойиб бўлди.

Тошбақалар жангининг сабабини шу вақтга қадар тушунолмайман. Улар ҳам бошқа жониворлар сингари куют жангини қилишганмикан ёки ўз территорияларининг даҳлсизлиги учун курашишганмикан?

Х. ҲАКИМОВ.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/II да Кузнинг биринчи куни, 14/II да Кузнинг биринчи куни (15.00), Ўн учинчи раис (19.30). 15/II да Кузнинг биринчи куни (12.00); Қиёмат қарз (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 13/II да Тошкентнинг нозанин маликаси, 14/II да Кулги кечаси.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА —13/II да Гуноҳкор авлиё (19.00), 14/II да Баланд дорга осилма (19.00). 15/II да Отасининг қизи (12.00, 15.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Янги программа, Латвия ССР халқ артисти Степан Денисов раҳбарлигидаги «БЕНГАЛ ЙЎЛБАРСЛАРИ» аттракционининг гастроллари (19.30).

КИНО

13 ФЕВРАЛДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ДЕҲҚОН УЙИГА КИР»— Фестиваль.

«ШИОРИМИЗ — ДЎСТЛИК»— Восток.

«ЛЕНИНГРАД ОҲАНГЛАРИ» — Москва.

«БИРИНЧИЛИКНИ КИМ ОЛАРКИН?» — Нукус.

«ҲАЁТ МАНБАИ НОНДАН ИБОРАТ ЭМАС»— ВЛКСМ 30 йиллиги номли.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«XX АСР ҚАРОҚЧИЛАРИ»— Санъат саройи (катта зал, 18, 19.45, 21.00, жавоб берувчи автомат 44-39-51), Чайка (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), Тошкент Советининг 50 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), Нукус (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), Қозоғистон (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 33-05-01), Дружба (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75), Восток (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), ВЛКСМ 30 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), Кўкча (тоқ соатларда, телефон 46-23-16), Ҳамза номли (жуфт соатларда).

«МЕДАЛЛАР САРИ ЙЎЛ»— Искра (17, 19.45, телефон 39-14-59).

«ПЕТРОВКА КЎЧАСИ, 38-УЙ», «ОГАРЕВ КЎЧАСИ, 6-УЙ»— Санъат саройи (кичик зал, 17, 18.00).

14 ФЕВРАЛДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ДЕҲҚОН УЙИГА КИР» — Фестиваль.

«ШИОРИМИЗ— ДЎСТЛИК»—Восток.

«ЛЕНИНГРАД ОҲАНГЛАРИ» — Москва.

«БИРИНЧИЛИКНИ КИМ ОЛАРКИН?»— Нукус.

«ҲАЁТ МАНБАИ НОНДАН ИБОРАТ ЭМАС»— ВЛКСМ 30 йиллиги номли.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«XX АСР ҚАРОҚЧИЛАРИ» — Санъат саройи (катта зал, 11, 12.45, 14.30, 16.15, 18, 19.45, 21.00, жавоб берувчи автомат 44-39-51), Чайка (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), Тошкент Советининг 50 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), Нукус (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), Қозоғистон (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-24-92), Москва (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), Дружба (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75), Восток (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), ВЛКСМ 30 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), Кўкча (тоқ соатларда, телефон 46-23-16), Ҳамза номли (жуфт соатларда).

«МЕДАЛЛАР САРИ ЙЎЛ»— Искра (17, 19.45, телефон 39-14-59).

«ПЕТРОВКА КЎЧАСИ, 38-УЙ», «ОГАРЕВ КЎЧАСИ, 6-УЙ» — Санъат саройи (кичик зал, 11, 14, 17, 18.00).

ТОШКЕНТ СОВЕТ САВДО ТЕХНИКУМИ
1 мартдан бошлаб
8 ВА 10 СИНФ МАЪЛУМОТИ БАЗАСИДА
3 ОЙЛИК ПУЛЛИК
ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИНИ ОЧАДИ

Машғулотлар соат 18.30 да бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 105-уй (7, 14, 24, 28-трамвайларнинг «Западная кўчаси» бекати). Телефон 53-61-31.

Тошкент совет савдоси техникуми томонидан Тўхтаева Ҳабиба номига берилган 951003 номерли йўқолган ДИПЛОМ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент маданий-оқартув техникуми томонидан Абдухолиқова Айшахон номига берилган 653236 номерли йўқолган ДИПЛОМ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

14, 15 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 ДА
Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист
Қувондиқ ИСКАНДАРОВ
туғилган куннинг 50 йиллиги ва ижодий фаолиятининг 35 йиллигига бағишланган

ИЖОДИЙ КЕЧА

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Олмахон ҲАЙИТОВА, Ортиқ ОТАЖОНОВ, Шариф СУЛТОНОВ, Мўътабар ЙЎЛДОШЕВА, Холисхон ҚОДИРОВА

Солистлар: Отамурод ҲОЖИЕВ, Шариф ҚУРБОНОВ, Матназар ХУДОЙНАЗАРОВ, Қаландар МАТЁҚУБОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Нуржаҳон САТТОРОВА, Роза КАРИМОВА, Тўлқин СОБИРОВ, Абрам ТОЛМАСОВ, Ражаб ИСМОИЛОВ, Муҳаббат КУБАНОВА, Бекжон ОТАЖОНОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани— Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғулом ТОЖИАЪЛОЕВ олиб боради.

Билетлар соат 14.00 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

16 ФЕВРАЛДАН БОШЛАБ
ШАҲАР КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА
«ЎТА МУҲИМ ТОПШИРИҚ»
НОМЛИ ИККИ СЕРИЯЛИ
янги бадиий фильмни
ЧИҚАРАДИ

Сценарий авторлари — БОРИС ДОБРОДЕЕВ, ПЁТР ПОПОГРЕБСКИЙ.

Постановкачи режиссёр — ЕВГЕНИЙ МАТВЕЕВ.

«Ўта муҳим топшириқ» фильми Улуғ Ватан уруши йилларида совет кишиларининг меҳнат жасоратига бағишланган. Унда йирик авиация заводи Шарққа қандай эвакуация қилинганлиги ҳамда жуда қисқа муддатда, оғир шароитда, инженерлар, конструкторлар, ишчиларнинг кўрсатган мардонаворликлари туфайли гитлерчи босқинчиларни тор-мор келтиришда муҳим роль ўйнаган «ИЛ-2» ҳужумчи самолётларнинг ишлаб чиқарилишини йўлга қўйиш тўғрисида ҳикоя қилинади.

Картинани СССР Давлат мукофоти лауреати, таниқли киноактёр ва режиссёр— Евгений Матвеев яратди. У томонидан суратга олинган «Лўли», «Муҳаббатнома», «Оддий муҳаббат», «Тақдир» каби фильмлар янгича мазмунда яратилгандир. Фильмда урушнинг даҳшатли мусибатлари совет кишилари ҳаётига кириб келганлиги ҳаяжонли тасвирланади, лекин ҳар қандай оғир мусибат совет кишиларининг иродасини бука олмади, аксинча, социалистик тузум тарбиясининг энг яхши қирралари намоён бўлди. Евгений Матвеев ўзининг янги асарида бош ролллардан бири — авиация заводи директори — Сергей Кириллов ролини ўйнади. Қобилиятли, ташкилотчи, адолатли ва эътиборли раҳбар Кириллов барча халқлар билан биргаликда урушнинг оғир дамларини бошидан кечиради ҳамда бутун куч-ғайратини партия ва ҳукумат томонидан берилган ўта муҳим топшириқни бажаришга сафарбар этади.

Янги кинода таниқли актёрлардан: Людмила ГУРЧЕНКО, Валерия ЗАКЛУННАЯ, Александр ПАРРА, Николай КРЮЧКОВ, Владимир САМОЙЛОВ, Евгений КИНДИНОВ, Геннадий ЮХТИН, Роман ХОМЯТОВ ва бошқалар суратга олинганлар.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

КУЙБИШЕВ РАЙОН САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА
штамповкачилар, инженер-конструкторлар, технологлар, кадрлар тайёрлаш ва граждан мудофааси бўйича инструкторлар, катта диспетчер, молия бўлими бошлиғи, катта бухгалтер, бухгалтерлар.

ЧИЛОНЗОР РАЙОН ЛОЙИҲА-МОНТАЖ ИШЛАРИ ТАШКИЛОТЛАРИГА
пайвандчилар, кабелчилар, йўл ишчилари, ускуна монтажчилари, алоқачи-инженерлар, меҳнат ва иш ҳақи бўлимига; алоқачи техниклар, ҳарбийлашган соқчилик (ВОХР) ходимлари. Иш командировкали.

СЕРГЕЛИ РАЙОН САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА
қуювчилар, сараловчилар, юкчилар, бўлувчилар, кранчилар, слесарлар, электрчилар.

КУЙБИШЕВ РАЙОН САВДО ТАШКИЛОТЛАРИГА
сотувчилар, контролёр-кассирлар.

КИРОВ РАЙОН ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ТАШКИЛОТЛАРИГА
санитаркалар, кир ювувчилар, қоровуллар, ошхона ишчилари, слесарь-сантехниклар, АТС инженери.

ОКТЯБРЬ РАЙОН ТАШКИЛОТЛАРИГА
камида 3 йиллик иш стажига эга бўлган шофёрлар, турли ишчилар. Иш Ўрта Осиё ва Қозоғистонга сафар билан боғлиқ, чизмачиларга шогирдлар (қизлар).

БИЗНИНГ АДРЕСЛАРИМИЗ:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — 2-квартал, 3-уй.
ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ — Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.
ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ —М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ — Энгельс кўчаси, 89-уй.
С. РАҲИМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ — 22-квартал, 13-уй.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

13 ФЕВРАЛЬ—ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси.

18.05 «Эртак ҳузурида меҳмонда». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 КПСС XXVI СЪЕЗДИ ОЛДИДАН. ҚОЗОҒИСТОН ССР ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси С. Н. Имашев сўзи. «Парвозга қанотлар». Ҳужжатли фильм. Санъат усталарининг концерти. 21.30 «Время». 22.05 «Балет ҳақида». Анна Павлова. 22.55 «Дунё воқеалари». 23.10 «Студияда саккиз қўшиқ». Халқаро эстрада программаси.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Алдаркўса», Қўғирчоқ фильм. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студентлик — олтин даврим». 19.10 «ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ XX СЪЕЗДИНИНГ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!» Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасидан репортаж. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 КПСС XXVI СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНГАН ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ТЕЛЕВИЗИОН ФЕСТИВАЛИ. Экранда — Туркманистон телевидениесининг программаси. 20.30 «Ахборот». 20.50 КПСС XXVI СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНГАН ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ТЕЛЕВИЗИОН ФЕСТИВАЛИ. Экранда —Туркманистон телевдениесининг программаси (давоми). 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Дунё воқеалари». 22.35 «Менга сўз беринг». Бадиий фильм. 2-серия. 23.40 Кўрсатувлар программаси.

II

18.35 Кўрсатувлар программаси. 18.40 Болалар учун фильм. «Болалар музикаси». 19.00 Абитуриентлар учун. Математика. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Китоб—бизнинг дўстимиз» (рус.). 20.50 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. «Чизма геометрия».

14 ФЕВРАЛЬ—ШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «АБВГДейка». 10.35 «Ота-оналар, Сизлар учун». 11.20 «Жаҳон халқларининг ижоди». 11.50 «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 12.20 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». 12.50 «Спортлото»нинг 7-тиражи. 13.00 «Сиз бунга қодирсиз». 13.45 «Халқ оҳанглари». 14.10 «Қуёш омборхонаси». 15.00 «Дунё воқеалари». 15.15 Тўпли хоккей бўйича жаҳон чемпионати. СССР—Норвегия терма командалари. 2-тайм. Хабаровскдан олиб кўрсатилади. 16.00 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 17.00 «Малахит қутичаси». Мультфильм. 17.20 Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати.

17.50 СССР халқ артисти Е. Образцова концерти. 18.35 «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати. 19.20 Леся Украинка номли Киев Давлат академик театри «Хўжайка» фильм-спектаклининг премьераси. Автор — М. Гараева. 21.30 «Время». 22.05 Санъат усталарининг концерти. 23.20 Янгиликлар.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

21.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Соколь» — «Крылья Советов». Киевдан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.50) — «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.45 «Белгород». Телевизион ҳужжатли фильм. 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Деярли рўй-рост воқеа». Мультфильм. 18.30 «До-ре-ми-фа-соль». Мактаб ўқувчилари учун музикали ўқув кўрсатуви. 19.00 «ЎЗБЕКИСТОН НАШРИЁТЛАРИ—КПСС XXVI СЪЕЗДИГА». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Кино оламида». «Ленинградликлар — болаларим менинг» фильми яратувчилари билан учрашув («Ўзбекфильм»). 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Х. Қодирова ва А. Эркаев ижросида классик қўшиқлар. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XX СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!». «Пахтанинг истиқболли навларини кенг қўллайлик». 22.25 «Қўшиқ айтган етар муродга». Конкурс программаси. 4-кўрсатув. 23.25 «81-йил футболи». Шарҳ. 23.55 Кўрсатувлар программаси.

Собир Раҳимов район халқ маорифи бўлими, маориф ходимларининг район касаба союз комитети ва 219-мактаб педагогика коллективи шу мактаб ўқитувчиси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси

Абдулла ЖЎРАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»), —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат—33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83: совет қурилиши ва ҳуқуқ 32-54-19, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-58-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р—02790. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмохонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. В—2047.